

ГРАВЕ осигурување АД Скопје

Годишен извештај за работењето
за **2022** година

Скопје, 2023

Содржина:

1. Општо економско опкружување	2
2. Општи информации (напомени)	8
3. Корпоративно управување	10
4. Акционерски капитал	12
5. Организациона структура	13
6. Деловна политика и клучни стратегиски цели	14
7. Анализа на работењето, финансиска резултат и финансиска положба	16
8. Опис и управување со ризици	27
9. Информатичка технологија	33
10. Трансакции со поврзани субјекти	34
11. Прилози:	37
- Прилог 1: Извештај за финансиска состојба (Биланс на состојба)	
- Прилог 2: Извештај за сеопфатна добивка (Биланс на успех)	41

1. ОПШТО ЕКОНОМСКО ОКРУЖУВАЊЕ

Во однос на макроекономските изгледи, во 2022 година во периодот помеѓу двата циклуса проекции, глобалната економска сцена повторно се влоши. Енергетската криза, високата инфлација, забрзувањето на затегнувањето на глобалната монетарна политика и ограничувањата на страната на понудата коишто сè уште постојат го забавуваат глобалниот раст. Забавувањето на глобалната економска активност е поголемо од очекуваното и е на широка основа, а глобалната инфлација е највисока во последните неколку децении. Забавувањето на најголемите светски економии ќе има посилно влијание врз земјите во развој коишто се соочуваат со намалена побарувачка за нивниот извоз, како и со притисоци од високите цени на храната и енергентите. Дополнителен предизвик претставува и апрецијацијата на доларот, главно поттикната од посилното заострување на монетарната политика во САД и од поизразената енергетска криза во Европа, како фактор којшто дополнително ја зголемува цената на увезената стока. Во вакви околности, идната глобална економска активност особено ќе зависи од текот на војната во Украина и снабдувањето со енергија во Европа, од успешното приспособување на монетарната политика во глобални рамки, но и од можноста за понатамошни нарушувања на понудата поврзани со пандемијата. Оттука, надолните ризици за проекциите на краток и на среден рок и понатаму се на високо ниво. Од друга страна, во рамките на домашната економија се забележуваат и одредени позитивни фактори коишто можат да делуваат на економијата, а пред сè се однесуваат на евентуалниот тренд на замена на добавувачите на мултинационалните компании од подалечните производни локации со добавувачи на поблиски локации, вклучително и во нашата земја, на можните поповолни ефекти врз економската активност од членството на нашата држава во НАТО и од почетокот на процесот на преговори за полноправно членство во ЕУ, но и на ефективността со која би се спроведувал планот за забрзан економски раст на државата за периодот 2022 – 2026 година, вклучително и од најавените поголеми инфраструктурни проекти.

Еврозоната, како наш најзначаен трговски партнер, во второто тримесечје забележа раст на економската активност од 4,1%, по растот од 5,4% во првото тримесечје. Забавениот раст произлегува од намалениот придонес на домашната побарувачка врз растот, посебно потрошувачката на населението. Со оглед на подобрите остварувања во првата половина, во септемвриските проекции на ЕЦБ, проекцијата за 2022 година е благо ревидирана во нагорна насока и е проектиран раст од 3,1%, додека за 2023 и 2024 година се направени надолни корекции и се очекува раст од 0,9% и 1,9%, соодветно. Во однос на пазарот на труд, стапката на невработеност во еврозоната и натаму се намалува и во периодот јули – август е на историски најниското ниво од 6,6%. Стапката на инфлација во третото тримесечје од 2022 година достигна 9,3% (8,0% во претходното тримесечје), како резултат на засилениот раст на цените кај прехранбената компонента и базичната инфлација, во услови на слична висока стапка на енергетската инфлација. Согласно со септемвриските проекции на ЕЦБ, се очекува дека инфлацијата во еврозоната ќе изнесува 8,1% во 2022 година, а потоа постепено ќе забави сведувајќи се на 5,5% и 2,3% во 2023 и 2024 година и во однос на проекциите од јуни, е извршена нагорна ревизија за трите години.

Во третото тримесечје од 2022 година, развиените земји продолжија со посилно затегнување на монетарната политика, во услови на подолготрајни ценовни притисоци. Имено, во рамките на третото тримесечје, ФЕД во два наврати ја зголеми референтната каматна стапка (јули и септември) по 0,75 п.п., со што таа во септември се движи во распон од 3% до 3,25%. Покрај тоа, ФЕД одлучи да продолжи со намалување на портфолиото на трезорските и хипотекарните хартии од вредност. Банката на Англија, исто така, на двапати изврши зголемување на референтната каматна стапка (во август и септември по 0,5 п.п.), којашто достигна 2,25%. Притоа, предвидено е програмата за продажба на средства преку намалување на портфолиото

на хартии од вредност во билансот на централната банка да започне кон крајот на септември. ЕЦБ, во јули за првпат, по повеќе од една деценија, ги зголеми трите основни каматни стапки (за 0,5 п.п.), што претставува воедно и излез од негативната зона на каматната стапка на расположливите депозити, а во септември дополнително ги зголеми за 0,75 п.п., со што каматната стапка на основните операции за рефинансирање, на расположливите кредити преку ноќ и на расположливите депозити се искачија на нивото од 1,25%, 1,5% и 0,75%, соодветно. Исто така, ЕЦБ одлучи да воведо дополнителен инструмент наречен инструмент за заштита на трансмисијата (TPI), заради ефективна трансмисија на монетарната политика низ сите земји од еврозоната во текот на процесот на нормализирање на монетарната политика.

Во последните проекции на Меѓународниот монетарен фонд од октомври се извршени надолни ревизии на глобалниот економски раст, за којшто се очекува дека ќе забави и од 6,0% во 2021 година ќе се сведе на 3,2% во 2022 година и на 2,7% во 2023 година, што е одраз на значителното забавување на растот кај најголемите економии. Проекцијата за 2023 година претставува најслаб раст од 2001 година наваму, со исклучок на големата финансиска криза и пандемичниот шок. Ваквите изгледи се одраз на неколку фактори, пред сè економските ефекти од војната во Украина, затегнувањето на монетарната политика на голем број земји како одговор на високата и подолготрајна инфлација и примената на стратегијата „нулта ковид“ во Кина, што предизвикува забавување на нејзината економија, синџирите на снабдување и глобалната трговија. Ризиците околу очекуваниот глобален раст се надолни и се поврзани со идната поставеност на монетарните политики, односно нивно прекумерно затегање или недоволно затегање, различната економска политика кај развиените земји и посилената апрецијација на САД-доларот, подолготрајните инфлациски притисоци во услови на нови ценовни шокови кај храната и енергијата, зголемената ранливост на високозадолжените земји заради понеповолни глобални финансиски услови, евентуален целосен прекин на снабдувањето на Европа со руски гас, продлабочувањето на кризата со недвижности во Кина и евентуалната појава на нови соеви на ковид-19. Предвидено е дека глобалната инфлација ќе порасне на 8,8% во 2022 година и постепено ќе се намали на 6,5% и 4,1% во 2023 и 2024 година, соодветно, во услови на очекувано надолно движење кај цените на примарните производи на меѓународниот пазар.

Во однос на земјите од регионот, растот на економската активност продолжи во второто тримесечје од 2022 година, со тоа што забрзување на растот има единствено во Хрватска, главно под влијание на посилената извозна активност, додека кај останатите земји има одредено забавување. Во поглед на инфлацијата, слично како и во глобални рамки, во третото тримесечје на 2022 година, сите анализирани земји од регионот забележаа засилување на годишната стапка на инфлација, што главно се должи на забрзаниот раст на цените кај прехранбената компонента и повисоката базична инфлација.

Во вториот квартал од 2022 година активноста во домашната економија оствари реален раст од 2,8% на годишна основа, што претставува мало забрзување во однос на растот во претходниот квартал. Растот и натаму во најголема мера се должи на групата дејности „трговија, транспорт и угостителство“ коишто беа едни од најпогодените дејности од кризата предизвикана од ковид-19. Позначителен дополнителен позитивен придонес имаат и дејностите во врска со недвижен имот, индустријата и информатичко-комуникациските дејности. Високофреквентните податоци на страната на понудата коишто се расположливи за периодот јули – август 2022 година главно упатуваат на забавување на растот на економската активност во третиот квартал од годината. Исто така, оцените на раководителите за деловната состојба на претпријатијата за третиот квартал од 2022 година, во споредба со истиот период од претходната година, се послаби кај сите позначајни сектори од економијата. Истовремено, очекувањата за наредниот период се понеповолни кај преработувачката индустрија, трговијата на мало и услужниот сектор, додека кај градежниот сектор се поповолни.

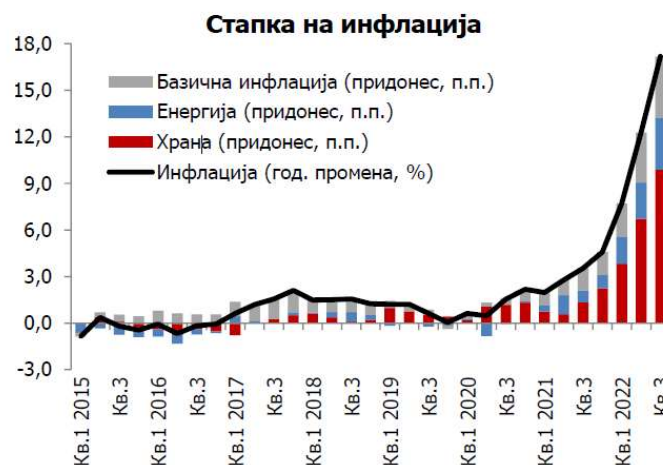
Реалниот годишен раст на БДП од 2,8% во вториот квартал на 2022 година произлегува од домашната побарувачка, во најголем дел како одраз на растот на залихите на сировини и енергенти, но и на производи за лична потрошувачка, во услови на неповолни влијанија од

војната во Украина врз снабдувањето и цените. Со тоа, и овој квартал, бруто-инвестициите се компонента со највисок позитивен индивидуален придонес за вкупниот економски раст, надополнет со придонесот и од личната потрошувачка чијшто раст забавува и главно беше поддржан од повисоките приватни трансфери. Следствено, нето извозната компонента и натаму има негативен придонес кон БДП, поради значително посилниот раст на увозот во однос на растот на извозот, што соодветствува со порастот на залихите.

Структурната анализа на компонентите на БДП од аспект на побарувачката покажува дека и во вториот квартал од 2022 година растот во целост произлегува од домашната побарувачка, додека нето-извозот повторно имаше негативен придонес. Во услови на зголемена неизвесност од воениот конфликт во Украина, засилени ценовни притисоци и енергетска криза, домашната економија сепак успеа да го задржи стабилниот раст и во овој период. Притоа, слично како и претходните два квартала, главен носител на растот на домашната побарувачка, но и на вкупниот економски раст, и овој квартал беа бруто-инвестициите, што главно е поврзано со создавањето залихи на сировини и енергенти од увоз. Позитивен придонес бележи и личната потрошувачка, додека јавната потрошувачка овој квартал забележа реален пад. Како и во претходните два квартала, и овој квартал, нето-извозот имаше негативен придонес кон БДП при значително повисок раст на увозот во однос на растот кај извозот.

Во согласност со движењата на економскиот раст, поместувањата на пазарот на труд во текот на вториот квартал од 2022 година упатуваат на натамошно стабилизирање на состојбата во овој сегмент од економијата. Закрепнувањето се одвива во услови на висока неизвесност од продолжената пандемија, развојот на војната во Украина и турбулентните движења на пазарот на енергија. Така, бројот на вработени лица забележа умерен квартален раст од 0,4%, а истовремено бројот на невработени лица се намали за 1,7%. Ваквите движења придонесоа за умерено зголемување на стапката на вработеност, којашто достигна 47,3%, при истовремено натамошно намалување на стапката на невработеност, којашто се сведе на 14,5%. Умерено позитивни се придвижувањата и кај понудата на работна сила. Имено, во вториот квартал е забележано минимално зголемување на активното население, а со тоа и минимално намалување на неактивното население. Анкетите за деловните тенденции упатуваат на мал оптимизам кај раководителите на претпријатијата во поглед на новите вработувања во третиот квартал од 2022 година, во споредба со очекувањата за претходниот квартал.

Во третиот квартал од 2022 година годишната стапка на инфлација дополнително забрза и во просек достигна 17,2%. Домашната инфлација и понатаму во најголем дел произлегува од надворешни фактори, односно од порастот на увозните цени на храната и енергентите, вклучително и на домашната цена на електричната и топлинската енергија, коишто се под влијание на случувањата на глобалниот пазар на енергија. Иако кај цените на основните прехранбени производи беа присутни поизразени надолни приспособувања на светските берзи, сепак нагорните притисоци од цените на електричната енергија (енергентите) го забавуваат преносот на овие трендови кај цените на храната на домашниот пазар, коишто и натаму растат. Имајќи предвид дека храната и енергијата се влезна компонента кај повеќе други производи и услуги, базичната инфлација бележи засилен раст. Во поглед на факторите коишто би влијаеле врз идната краткорочна динамика на потрошувачките цени, се забележува натамошно забрзување на стапката на раст на цените на домашните производители и на странската увезена инфлација. Во поглед на очекувањата за стапката на инфлација во наредниот период, според Анкетата на Народната банка, економските аналитичари очекуваат стапка на инфлација од 12,6% во 2022 година, 7,1% во 2023 година и 4,4% во 2024 година, коишто се повисоки во споредба со очекувањата од претходната анкета, но во согласност со најновите проекции на Народната банка и меѓународните институции.

Извор: Државен завод за статистика и пресметки на НБРСМ.

Во однос на патеката на стапката на инфлација во наредниот период, очекувањата на домашните и меѓународните институции се дека ќе има забрзан раст на потрошувачките цени во 2022 година, со изгледи за постепено стабилизирање и надолен тренд во наредните две години. Во споредба со претходните проекции, тие се повисоки пред сè поради фактори на страната на понудата и високото ниво на цените на примарните производи, при очекувања за поумерен раст на економската активност, како во глобални рамки, така и во домашната економија. Очекувањата на анкетираниите економски аналитичари искажани во рамките на Анкетата за инфлациските очекувања и очекувањата за движењето на реалниот БДП спроведена во септември се во иста насока, според која тие предвидуваат стапка на инфлација од 12,6% во 2022 година, 7,1% во 2023 година и 4,4% во 2024 година (во јуни се очекуваше стапка на инфлација од 9,5% за 2022 година, 5,5% во 2023 година и 3,9% во 2024 година).

Проекции и очекувања за стапката на инфлација

	2022	2023	2024
Економски аналитичари	12,6	7,1	4,4
ММФ	10,6	4,5	2,4
Консензус форкаст	12,3	6,1	/
Министерство за финансии	12,9	7,1	2,5
НБРСМ	14,3	8,0-9,0	2,4

Извор: Анкета за инфлациските очекувања и очекувањата за движењето на реалниот БДП, септември 2022 година; ММФ, Светски економски преглед, октомври 2022 година; Консензус форкаст, септември 2022 година; Министерство за финансии, Предлог Буџет на РСМ за 2023 година, ноември 2022 година; и НБРСМ, октомври 2022 година.

Народната банка уште од крајот на минатата година почна со постепено нормализирање на монетарната политика, заради одржување на среднорочната ценовна стабилност. Ова беше направено преку соодветно управување со ликвидноста, како и со постепено зголемување на основната каматна стапка коешто започна во април 2022 година. Во текот на третиот квартал од 2022 година, како и во октомври 2022 година, Народната банка продолжи со зголемувањето на каматните стапки, при што каматната стапка на благајничките записи се зголеми вкупно за 1,5 п.п. до нивото од 3,5%. При носењето на одлуките, беше обрнато особено внимание на нагорните придвижувања на инфлацијата, којашто и понатаму главно произлегува од прехранбената и енергетската компонента. Сепак, преносните ефекти врз

останатите цени стануваат поизразени, а подигнати се и инфлациските очекувања, што наметнува потреба од соодветна монетарна реакција. Исто така, со оглед на монетарната стратегија на стабилен девизен курс на денарот во однос на еврото, промените во домашната монетарната политика ги одразуваат и промените во монетарната политика на Европската централна банка.

Ваквата монетарна политика беше поддржана и со дополнителни мерки, односно со промени кај инструментот задолжителна резерва насочени кон намалување на евроизацијата, но и поттикнување на кредитирањето на проекти за обновливи извори на енергија. Преку овие мерки се придонесува и за намалување на притисоците на девизниот пазар, што е особено важно во услови на режим на стабилен девизен курс. Во текот на овој период беа донесени и системски мерки, односно беше воведен противцикличен заштитен слој на капиталот од 0,5%, со што дополнително се јакнат заштитните механизми во банкарскиот систем.

Во текот на третиот квартал од 2022 година, основната каматна стапка – каматната стапка на благајничките записи на Народната банка, беше зголемена во два наврата за вкупно 1 п.п., а дополнително зголемување од 0,5 п.п. беше направено и во октомври, со што каматата достигна 3,5%.

Како најзначајни промени кои се однесуваат на економската активност може да ги изводиме следниве:

- Во К-3-2022 е забележан раст на економската активност од 2,0% на годишна основа, со што просечниот раст во првите три квартали од 2022 година изнесува 2,7%;
- Бројот на вработни во К-3-2022 во однос на претходниот квартал е незначително намален. Бројот на невработени во К-3-2022 се намали за 1,7%, што резултираше со намалување на стапката на невработеност на 14,3%;
- Просечната нето плата во К-3-2022 изнесува 32.078 денари и бележи раст од 11,9% на номинална основа, односно се намали на 4,5% на реална основа, споредбено со нето платата во К-3-2021;
- Вкупните буџетски приходи во К-3-2022 се повисоки за 10,2% а вкупните буџетски расходи за 3,9%, споредбено со истиот квартал од 2021 година;
- Стапката на инфлација во К-3-2022 изнесува 17,2% на годишна основа;
- Вкупниот депозитен потенцијал на банките во К-3-2022 забележа раст од 3,0% на квартална основа;
- Во К-3-2022 е забележан раст на извозот на стоки од 19,9% и на увозот на стоки од 29,4% на годишна основа. Со што вкупната надворешнотрговска размена изразена во евра забележа раст од 25,4%.

Основни макроекономски индикатори	2019	2020	2021	2022	2023
Реален сектор					
Бруто-домашен производ					
реална стапка на раст (во %)	3,9	-4,7	3,9	2,7	2,9
во милиони денари*	692.683	669.280	720.414	831.733	920.229
во милиони евра*	11.262	10.852	11.690	13.502	14.939
во милиони долари*	12.606	12.364	13.825		
Бруто-домашен производ по жител					
во денари*	333.551	322.929	392.259		
во евра*	5.423	5.236	6.365		
Бруто инвестиции (во % од БДП)	34,3	29,9	32,3	35,9	36,0
Инфлација (просек, во %)	0,8	1,2	3,2	13,5	7,1
Надворешен сектор					
- во милиони евра -					
Извоз на стоки - f.o.b.	6.433	5.781	6.923	8.099	8.626
Увоз на стоки - c.i.f.	8.441	7.599	9.638	11.807	12.610
Трговско салдо	-2.008	-1.818	-2.716	-3.707	-3.984
Салдо на тековната сметка	-368	-366	-416	-910	-722
Странски директни инвестиции	399	201	512	550	520
Девизни резерви	3.263	3.360	3.643		
- во % од БДП -					
Трговско салдо	-17,8	-16,8	-23,2	-27,5	-26,7
Салдо на тековната сметка	-3,3	-3,4	-3,6	-6,7	-4,8
Странски директни инвестиции	3,5	1,9	4,4	4,1	3,5
- номинален раст -					
Раст на извозот на стоки - (во %)	9,5	-10,1	19,8	17,0	6,5
Раст на увозот на стоки - (во %)	10,0	-10,0	26,9	22,5	6,8
Девизен курс денар/евро	61,5053	61,6742	61,6275	61,6	61,6
Девизен курс денар/долар	54,9505	54,1332	52,1093		
Фискален сектор (Буџет на РСМ)					
- во милиони денари -					
Вкупни приходи	203.822	189.554	218.021	245.758	282.052
Вкупни расходи	217.445	243.421	256.906	288.494	324.810
Буџетско салдо	-13.623	-53.867	-38.885	-42.736	-42.759
- во милиони евра -					
Вкупни приходи	3.314	3.073	3.538	3.990	4.579
Вкупни расходи	3.535	3.947	4.169	4.683	5.273
Буџетско салдо	-221	-873	-631	-694	-694
- во % од БДП -					
Вкупни приходи	29,4	28,3	30,3	29,5	30,7
Вкупни расходи	31,4	36,4	35,7	34,7	35,3
Буџетско салдо	-2,0	-8,0	-5,4	-5,1	-4,6
Социјален сектор					
Нето плата					
номинален пораст (просек, во %)	3,9	7,8	5,7	11,1	7,3
реален пораст (просек, во %)	3,1	6,5	2,3	-2,4	0,2
Бруто плата					
номинален пораст (просек, во %)	5,1	8,3	5,7	11,1	7,3
реален пораст (просек, во %)	4,3	7,0	2,4	-2,4	0,2
Стапка на невработеност (просек)	17,3	16,4	15,7	14,5	14,0
Стапка на вработеност (просек)	47,3	47,2	47,2	47,9	48,6
* Податоците се во номинални вредности.					
Извор: Државен завод за статистика, Народна банка на Република Северна Македонија и Министерство за финансии. Податоците во обоеното подрачје се проекции на Министерството за финансии.					

Друштвото своите активности ги извршува само на осигурителниот пазарот во Република Северна Македонија па во таа смисла економското опкружување кое треба да биде анализирано е Македонскиот пазар и куповната моќ на нашите граѓани. Друштвото во текот на 2022 година, своето работење односно дејноста ја спроведувааше следејќи ги сите економски сигнали од надворешното опкружување. Постигнатите цели од нашето работење во 2022 година, упатуваат на грижа за рационално и наменско користење на расположливите средства, динамична усогласеност на изворните приходи и други приливи и зајакнато управување со ликвидноста на краток и среден рок. Вложувавме напори за одржување на довербата на високо ниво, охрабрувајќи ги нашите клиенти да ја продолжат и продлабочат соработката со Друштвото.

2. ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ (НАПОМЕНИ)

Име на друштвото	Акционерско друштво за осигурување ГРАВЕ осигурување АД Скопје
Седиште на друштвото	Адреса: ул.Пиринска 23, 1000 Скопје Телефон: +389 2 3 109 674 Факс: +389 2 3 118 855 Е-маил: office.skopje@grawe.at интернет: www.grawe.mk
Дата на основање	19.02.2007 година
Упис во централен регистар	Запишано во Централниот регистар на РСМ под деловоден број 30120070001886 од 19.02.2007 година.
Матичен број	6192491
Даночен број	4030007623705
Основен капитал на друштвото	183.998.795 МКД (3.000.000 Eur)
Сопственост	Приватна
Големина на субјект	Голем
Дејност на друштвото по стандардна класификација	Животно осигурување 65.11
Овластен ревизор	Друштво за ревизија Мур Стивенс ДОО Скопје Адреса: Св. Кирил и Методиј бр.20, 1000 Скопје Датум на именување: Решение за издавање на согласност за друштво за ревизија од издадена од Агенцијата за супервизија на осигурување со архивски број УП1-14-2-336 од 07.04.2022 година.

ГРАВЕ осигурување АД Скопје (во понатамошниот текст Друштво) со седиште на ул. Пиринска бр.23, 1000 Скопје, по добиеното Решение за издавање дозвола за вршење работи на осигурување од Министерството за финансии бр. 11- 18652/3 од 15.01.2007 година е запишано во Централниот регистар на Република Северна Македонија под деловоден број 30120070001886 од 19.02.2007 година. Единствениот акционер и сопственик на друштвото е

Grazer Wechselseitige Versicherung Aktiengesellschaft од Грац со 100% учество во основачкиот капитал. Краен сопственик е GRAWE – Vermögensverwaltung

На 31 декември 2022 година во Друштвото има 15 (2021: 17) вработени.

Бројот на вработените во прием во осигурување и ликвидација и проценка на штети, бројот на вработени по кадровска структура како и просечниот број на вработени на база на саатнина на 31.12.2022 година е следната:

Број на вработени по кадровска структура (состојба на последниот ден од Периодот)							Просечен број на вработени (на база на саатнина)	Број на вработени во:	
100	101	102	103	104	105	106	107	прием во осигурување	ликвидација и проценка на штети
ДР	МР	ВСС	ВШС	ССС	НСС	Вкупно			
		12		3		15	14	1	1

Друштвото е регистрирано за обавување на следните работи:

- **Класа 19:** Осигурување на живот - Осигурување во случај на доживување, осигурување во случај на смрт, мешано осигурување на живот, рентно осигурување и осигурување на живот со поврат на премии.
- **Класа 21:** Осигурувањето на живот во врска со удели во инвестициони фондови, кога осигуреникот го презема инвестициониот ризик во однос на промена на вредноста на инвестиционите купони или други хартии од вредност на инвестиционите фондови;
- **Класа 1:** Осигурување од последици на несреќен случај (вклучувајќи индустриски повреди и професионални заболувања), во случај на смрт или нарушување на здравјето поради повреда); и
- **Класа 2:** Здравствено осигурување

3. КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ

ГРАВЕ осигурување АД Скопје има воспоставено едностепен систем на управување преку Одбор на директори согласно одредбите на Законот за трговски друштва и Законот за супервизија на осигурувањето.

Овластен внатрешен ревизор на Друштвото е Велика Пешова.

Орган на управување: Одбор на директори.

Одборот на директори го сочинуваат 4 членови од кои 3 неизвршни и 1 извршен член и тоа:

Одбор на директори	2022
Зоран Стојановски, жител на Република Северна Македонија	Извршен директор
Ранко Ковачевиќ, Република Србија	Неизвршен член
Christoph Czettel, жител на Република Австрија	Неизвршен член
Gunter Puhler, жител на Република Австрија	Неизвршен член

Од страна на Собранието на Акционери на Друштвото, Одбор на директори во 2022 година се одржани следниве седници:

- Собранието на Акционери на Друштвото одржана 1 седница,
- Одбор на директори 7 седници (седница број 69. до седница бр.75.),

Во рамките на своите овластувања, во деловната 2022 година Одборот на директори презеде голем број на активности, пред се преку донесување одлуки со кои се утврдуват и се уредуваат деловните политики и стратегии во работењето на Друштвото. При донесувањето на одлуките Одборот на директори соодветно ги следеше и ги применуваше одредбите од позитивните прописи. Одборот на директори ги презеде сите неопходни подготвителни дејствија поврзани со функционирањето на внатрешната ревизија. Навременото информирање на Одборот на директори обезбеди оперативна функционалност и конкретна ефективност. Во периодот што измина Одборот на директори обезбеди безрезервна поддршка на организациските единици и на вработените.

Согласно член 384 од Законот за Трговски Друштва, примањата во Република Северна Македонија на членовите на Одборот на директори на Друштвото се како што следи :

Трансакции со клучниот раководен персонал

Вкупните надомести на клучниот раководен персонал на Друштвото се како што следува:

	2022	2021
Краткорочни користи за вработените	7.724	7.676
	7.724	7.676

Внатрешна Ревизија

Внатрешната ревизија на Друштвото, во согласност со годишниот план за работа, во текот на 2022 година изврши 10 ревизии, со што се опфатија сите клучни функции во работењето на Друштвото. Согласно тоа целосно е реализиран планот за извршување на главните ревизорски активности.

Освен активностите околу вршење на планираните ревизии внатрешната ревизија согласно годишниот план ги вршеше и следните дополнителни активности:

- Консултативни и советодавни услуги
- Ревидирање на интерни акти на внатрешна ревизија
- Самопроценка на активноста на внатрешна ревизија
- Оценка на функционирање на интерните контроли во Служба за ИТ
- Оценка на функционирање на интерните контроли во Одделение за штети
- Изготвување на квартални извештаи до Внатрешната ревизија на Групацијата и до Одбор на директори
- Изготвување на годишни извештаи за работата на внатрешна ревизија до Одбор на директори
- Мониторинг на спроведување на дадени препораки и известува за степенот на имплементација на препораките
- Контрола на усогласување на Друштвото за законските и подзаконски прописи и дава насоки и консултации за истото
- Изготвување на годишни и стратешки планови за внатрешна ревизија врз основа на проценка на ризици во ревизорски универзум.

Овластено Друштво за ревизија на финансиски извештаи

Врз основа на член 129 од Законот за супервизија на осигурување и член 25 став 1 од Статутот на ГРАВЕ осигурување АД Скопје, Собранието на Друштвото на седницата одржана на 16.03.2022 година ја донесе следната одлука С бр.9/2022 од 16.03.2022 година, со која го именуваше Друштвото за ревизија Мур Стивенс ДОО Скопје за овластен ревизор на финансиските извештаи на Друштвото за 2022 година.

ГРАВЕ осигурување АД Скопје, до Агенцијата за супервизија на осигурување поднесе барање УП бр.14-2-336 од 28.03.2022 година за добивање на согласност Друштвото за ревизија Мур Стивенс ДОО Скопје да врши ревизија на финансиските извештаи на друштвото за 2022 година. Во прилог кон барањето, ГРАВЕ осигурување АД Скопје ја достави документацијата предвидена со член 6 став (3) од Правилникот за начинот, постапката и документацијата потребна за добивање согласности а во врска со член 129 став (3) од Законот за супервизија на осигурување.

Постапувајќи согласно член 202 и член 222 став (3), а во врска со член 129 став (3) од Законот за супервизија на осигурување и член 6 став (4) од Правилникот за начинот, постапката и документацијата потребна за добивање согласности од страна на Агенцијата за супервизија на осигурување согласно Законот за супервизија на осигурување, Агенцијата за супервизија на осигурување го разгледа барањето и поднесената документација при што утврди дека кон барањето е приложена комплетна документација со која се докажува дека се исполнети условите од членот 129 став (3) од Законот за супервизија на осигурување, при што донесе одлука од 07.04.2022 година каде дава согласност на Друштвото за ревизија Мур Стивенс ДОО Скопје да

врши ревизија на финансиските извештаи на ГРАВЕ осигурување АД Скопје за деловната 2022 година.

Контакт:

Друштвото за ревизија Мур Стивенс ДОО Скопје

Ул.Св.Кирил и Методиј бр.20, 1000 Скопје

Република Северна Македонија

ЕМБС: 5255414

ЕДБ: 4030998353190

4. АКЦИОНЕРСКИ КАПИТАЛ

Акционерскиот капитал на Друштвото се состои од 3.000 обични акции (2021: 3.000 обични акции) со номинална вредност од ЕУР 1000 по акција, односно вкупно ЕУР 3.000.000 (2021: ЕУР 3.000.000). Имателите на обични акции имаат право на дивиденда кога ќе биде објавена и имаат право на еден глас на Собрание на Друштвото за еквивалент од 1 обична акција. Согласно законската регулатива дивиденди може да се исплатуваат откако ќе бидат покриени сите акумулирани загуби. Сите акции носат право на сразмерно учество во поделбата на остатокот на стечајната, односно ликвидационата маса.

Сопственичката структура на акционерскиот капитал на 31 декември 2022 и 2021 година е следна:

	Акционерски капитал ЕУР 2022	Акционерски капитал ЕУР 2021	Сопственичка структура % 2022	Сопственичка структура % 2021
Акционер				
Grazer Wechselseitige Versicherung Aktiengesellschaft	3.000.000	3.000.000	100%	100%
	3.000.000	3.000.000	100%	100%

Дивиденди

Во текот на 2022 година беше исплатена дивиденда во износ од МКД 18.488.100 (2021: МКД 18.508.200).

Резерви на сигурност

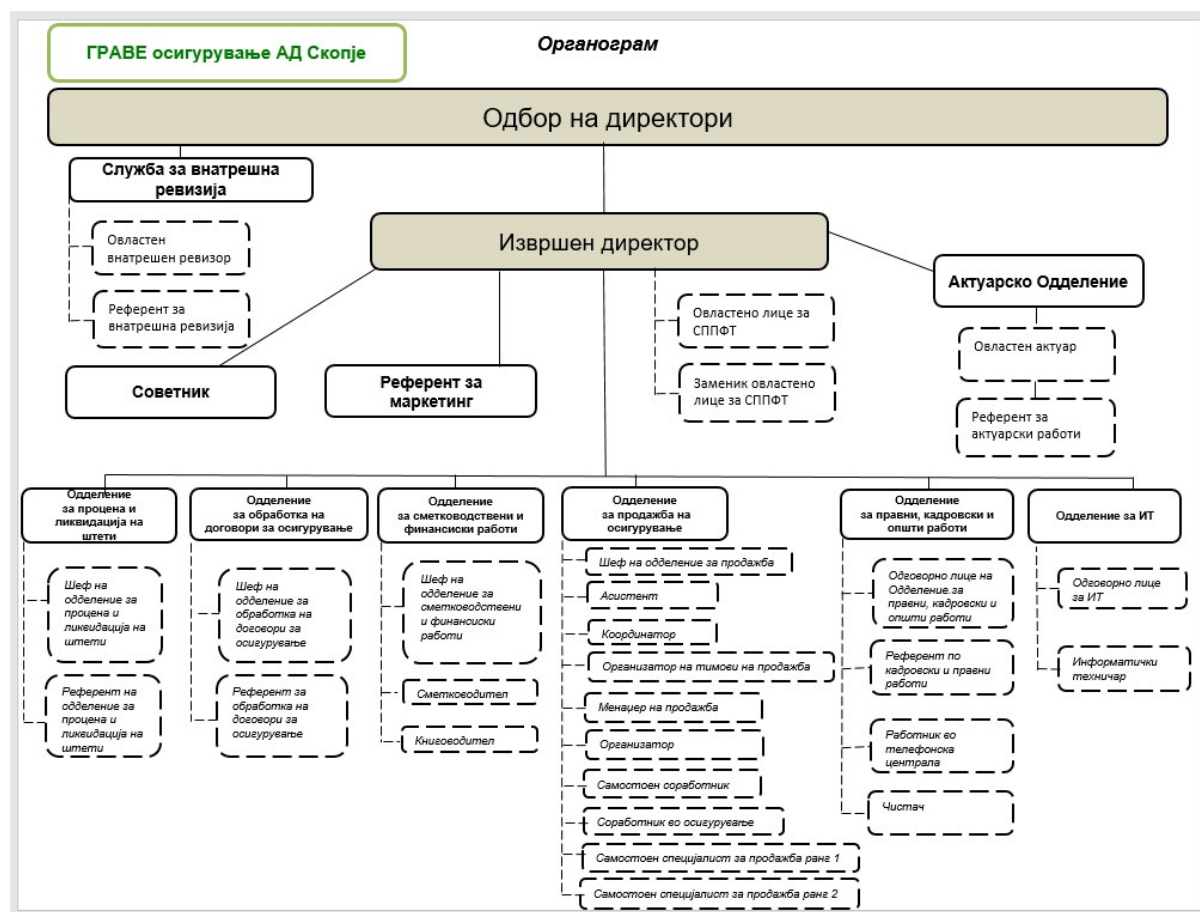
Според локалната законска регулатива Друштвото треба да пресметува и издвојува една третина од нето добивката за годината за резерви за сигурност (доколку добивката не се користи за покривање на загуби од претходни години), се додека нивото на резервите не достигне износ кој е најмалку еднаков на 50% од остварената просечна премија на осигурување во последните две години, при што премиите од претходните години се зголемуваат за индексот на порастот на цените на мало, сметајќи ја и годината за која се распоредува остварената добивка. Резервите на сигурност се наменети за покривање на обврските од договорите за осигурување во подолг временски период.

5. ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА

ГРАВЕ осигурување АД Скопје на 31.12.2022 година има вкупно 15 вработени (2021: 17 вработени) и 3 застапници во осигурување согласно регистарот на застапници на ГРАВЕ осигурување АД Скопје. Друштвото со својата организациона структура прецизно ги дефинира правата и одговорностите на сите вработени, како и линиите на контрола и проверка при секојдневното извршување на задачите, со присутна одговорност за ефикасно и ефективно управување.

ГРАВЕ осигурување АД Скопје располага со квалификуван кадар од областа на осигурувањето, правото, економијата, кој се стреми за нудење на подобар квалитет на услугите за осигурување, воспоставување на воедначена пракса за постојните пакети на осигурување што ќе значи од една страна чување на традицијата а од друга страна да понуди новитети во осигурувањето се со цел зголемување на конкуренцијата на пазарот за осигурување. Во текот на 2022 година вработените присуствуваа на тим-билдинзи организирани од Друштвото како и стручни семинари организирани од страна на Grazer Wechselseitige Versicherung Aktiengesellschaft и континуирани обуки од различни области со што се поттикнува нивниот личен развој и стручни знаења.

За ефикасно и квалитетно извршување на стручни, административни и останати оперативни работни задачи во Друштвото се организирани соодветни организациони облици и тоа:

6. ДЕЛОВНА ПОЛИТИКА И КЛУЧНИ СТРАТЕГИСКИ ЦЕЛИ

Деловната политика во 2022 година е утврдена врз основа на Стратегијата и деловните акти на Друштвото, Законот за супервизија на осигурувањето и останатата Законска и подзаконска регулатива.

Деловната политика се темели на определбите Друштвото екипирано со висок стручен кадар применува деловна филозофија и професионалност во извршувањето на дејноста и креира препознатлив имиџ на вистински партнер во полето на осигурување.

Деловната политика на Друштвото има за цел натамошна афирмација на Друштвото, градење на доверба и поттикнување интерес на граѓаните и правните лица во осигурителниот систем на земјата.

Деловната политика за 2022 година ги инкорпорира следните вредности врз кои се темели делувањето на Друштвото:

- Консолидација и зголемување на имиџот на Друштвото на осигурителниот пазар во Република Северна Македонија, како компанија со квалитетни продукти и ценовно конкуретни
- Навремено и ефикасно решавање на настанатите штети
- Тенденција на намалување на административните трошоци, без да биде загрозено работењето на Друштвото
- Зголемување на добивката на компанијата и истовремено поголемо учество на осигурителниот пазар
- Добра соработка со надлежните институции
- Континуирана едукација во доменот на осигурувањето на агентската мрежа и на вработените

Клучни стратески цели

Цел 1. Услугите за клиентите се брзи и ефикасни

Нашите клиенти го заслужуваат најдоброто што осигурувањето може да го понуди. Понудата на соодветни производи, навременото постапување по барањата на клиентите и брза исплата на осигурителните надоместоци е наш приоритет. Интеракциите со друштвото да бидат едноставни, лесни и кратки, да се овозможат пријателски и ефикасни услуги, телефонски консултации и интернет услуги. Обезбедување на технолошки и организациски ресурси за оставарување на овие цели.

Цел 2. Сигурност и стабилност во работењето

Заради обезбедување сигурност и стабилност во работењето, се грижиме за управување со ризиците, правиме соодветна проценка на премиите, обезбедуваме соодветни резерви и нивно сигурно инвестирање. За ефикасно и ефективно работење, континуирано ги унапредуваме процесите на работа и ја одржуваме и надградуваме информатичката технологија, со значајна стручна поддршка од матичната куќа од Австрија. Нашите менаџмент принципи и корпоративното управување се битен столб на културата на Друштвото.

Цел 3. Вработените се обучени и задоволни со работата и работната средина

Заради оптимален придонес во работењето континуирано ги едуцираме вработените и се грижиме тие да бидат задоволни со својата работа и работна средина. Ефективниот систем за планирање и развој на човечките ресурси ќе обезбеди тие да бидат правилно обучени да

преземат нови одговорности. Тие мора да бидат информирани за плановите и активностите на друштвото.

За реализација на поставените цели од страна на целата структура на компанијата, ќе се работи интензивно на:

- Консолидација и проширување на продажната мрежа создавајќи нови продажни канали, во согласност со најновите состојби на пазарот и во согласност со актуелните правни акти
- Зголемување на квалитетот на услугите за големите осигуреници и исто така интензивирање на контактите со актуелните и потенцијални клиенти
- Воведување на нови осигурителни продукти
- Брза и коректна обработка на пријавените штети, како еден од најбитните елементи на маркетингот

Предности:

- Професионална екипираност со кадар кој е способен во секое време да ги процени потребите на своите клиенти, почнувајќи од преземање во осигурување па се до завршна обработка на штети
- Продукти дизајнирани во согласност со потребите на клиентите
- Полиси со одредени упатства, со Услови кои се разбирливи за клиентите и дистрибуирани во потребно време
- Лични контакти и квалитетна услуга

7. АНАЛИЗА НА РАБОТЕЊЕТО, ФИНАНСИСКИ РЕЗУЛТАТ И ФИНАНСИСКА ПОЛОЖБА

АНАЛИЗА НА РАБОТЕЊЕТО

Продажната мрежа на Друштвото е организирана да обезбеди достапност на осигурителната понуда до клиентите преку разновидни дистрибутивни канали, со цел да биде секогаш во чекор со потребите на пазарот. Споредено со минатата година остварен е пад на полисирана премија од -2,73% или бруто полисираната премија за 2022 година изнесува 504.280 илјади денари додека за 2021 година изнесуваше 518.447 илјади денари. Склучени се 1.308 нови полиси (2021: 1.009 нови полиси), а бројот на активни договори на Друштвото на крајот на 2022 година брои 17.940 активни полиси (2021: 17.633 активни полиси). Растот на продажбата е најмногу предизвикан од спроведување на стратегиските цели во делот на продажбата е пред се континуирано подобрување на условите за работа со брокерските друштва.

Најголемо учество во полисираната премија има премијата за класа 19 (животно осигурување) 92,00%, додека учеството на класа класа 21 е 8,00%.

Бруто полисирана премија, друштва за осигурување на живот

Табела: Бруто полисирана премија за периодот ('000мкд) / 2022Q3

Класа на осигурување		Кроацја живот	Граве живот	Винер живот	Уника живот	Триглав живот	ВКУПНО ЖИВОТ
		101	102	103	104	105	200
19. Живот	19	425.970	308.685	131.217	130.488	241.616	1.237.976
19xx01. Основно	19xx01	394.788	274.764	125.258	119.574	238.549	1.152.933
19xx02. Дополнително	19xx02	30.686	33.921	5.959	10.914	3.067	84.547
19xx03. Рентно	19xx03	496	0	0	0	0	496
20. Брак и породување	20	0	0	0	0	0	0
21. Удели во инвест. фондови	21	62.625	28.123	144.988	55.012	28.107	318.855
22. Тонтина	22	0	0	0	0	0	0
23. Средства за капитал	23	0	0	0	0	0	0
24. Пензии од втор столб	24	0	0	0	0	0	0
25. Пензии од трет столб	25	0	0	0	0	0	0
ВКУПНО ЖИВОТ	0002	488.595	336.808	276.205	185.500	269.723	1.556.831

Извор: АСО – извештај за работењето на друштвата за осигурување 01.01-30.09.2022

Табела: Структура на премија, по друштва за осигурување / 2022Q3

000 мкд

Друштво за осигурување	Ред. бр.	Бруто полисирана премија	Премии предадени во реосигурување и/или соосигурување	Техничка премија	Дел за обавување на дејноста
		1	2	3	4
Вкупно (неживот)	1	8.035.895	1.777.942	5.807.811	2.228.084
Македонија	2	779.964	261.056	536.760	243.204
Триглав	3	1.223.987	395.418	878.599	345.388
Сава	4	815.238	80.728	635.551	179.687
Евроинс	5	765.520	87.367	530.579	234.941
Винер	6	699.636	361.662	500.035	199.601
Еуролинк	7	876.727	236.647	695.130	181.597
Граве	8	256.091	16.418	103.269	152.822
Уника	9	845.587	135.669	627.922	217.665
Осигурителна полиса	10	531.109	68.287	381.748	149.361
Халк	11	523.271	102.779	392.448	130.823
Кроацја неживот	12	718.765	31.911	525.770	192.995
Вкупно (живот)	13	1.556.831	44.019	1.096.215	460.616
Кроацја живот	14	488.595	2.976	290.400	198.195
Граве живот	15	336.808	25.964	266.774	70.034
Винер живот	16	276.205	13.725	224.703	51.502
Уника живот	17	185.500	642	135.211	50.289
Триглав живот	18	269.723	712	179.127	90.596
Вкупно	19	9.592.726	1.821.961	6.904.026	2.688.700

Извор: АСО – извештај за работењето на друштвата за осигурување 01.01-30.09.2022

Пазарна концентрација – друштва за осигурување на живот:

Продукција – склучени осигурувања во 2022 година

Во текот на деловната 2022 година примени се 1.251 понуда за склучување на договори за осигурување на живот од кои 762 со дополнително осигурување од последици на несреќен случај и 49 понуди колективно ризико осигурување на живот во случај на смрт. Вкупната осигурена сума на продукцијата на осигурување на живот вклучувајќи го и колективното ризико осигурување 51.164.848 евра.

Портфолио на Друштвото на ден 31.12.2022 година

Осигурителното портфолио на Друштвото се состои од следните договори за осигурување:

1. 6.828 договори за осигурување на живот за случај на смрт и доживување (мешовито осигурување со учество во добивка),
2. 13 договори за осигурување на живот за случај на смрт (ризико осигурување),
3. 1.866 договори за осигурување на живот за случај на доживување (со учество во добивка)
4. 8.253 договори за осигурување на живот за случај на смрт, тешка болест и доживување (мешовито осигурување со учество во добивка),
5. 950 договори каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот,
6. 11.862 дополнителни осигурувања на полисите на осигурување на живот
7. 2 договори за основно и дополнително осигурување без учество во добивката
8. 28 договори за колективно за осигурување на живот за случај на смрт од болест (ризико осигурување)

На ден 31.12.2022 година Друштвото имаше 17.940 активни полиси на осигурување на живот на кои се склучени 11.864 дополнителни осигурувања за случај на смрт поради незгода.

АНАЛИЗА НА ФИНАНСИСКИОТ РЕЗУЛТАТ

МКД '000	31.12.2022	31.12.2021	промена во %
Бруто полисирана премија за осигурување	504.280	518.447	-2,73%
Нето заработена премија	468.686	477.364	-1,82%
Бруто исплатени штети	-176.918	-165.401	6,96%
Нето трошоци за штети	-164.614	-147.033	11,96%
Нето трошоци за спроведување на осигурување	-105.911	-99.156	6,81%
Добивка за деловната година пред одданочување	93.911	83.156	12,93%
Добивка за деловната година по одданочување	84.002	74.484	12,78%

Друштвото во извештајниот период оствари позитивен финансиски резултат во износ од **84.002 илјади денари** (2021: **74.484** илјади денари).

Категориите на приходи и на расходи признати до степенот на завршеност на денот на билансот во годината на известувањето детално се дадени подолу:

- **Приходи од работењето**

Во 2022 година Друштвото оствари приходи од работење во износ од 605.053 илјади денари што претставува намалување од 548 илјади денари во апсолутен износ во споредба со обемот остварен во 2021 година.

Влијание на ова намалување има:

- **Заработена премија (нето приходи од премија):** намалување од 8.678 илјади денари во однос на претходна година или намалување од 1,82%.

Главна како резултат на:

- Бруто полисирана премија за осигурување е намалена за 2,73% или 14.167 илјади денари.
- Бруто полисирана премија предадена во реосигурување бележи намалување за 12,86% или 5.332 илјади денари.
- **Приходи од вложувања: зголемување од 7.743 илјади денари во однос на претходна година или 6,71%.**
 - Приходите од камати се зголемени за 8.369 илјади денари или 7,42% во однос на 2021 година. Повисоката реализација на приходите од камати, пред се, се должи на зголемувањето на учеството на вложувањата во долгорочни хартии од вредност, со повисок принос.
 - Позитивни курсни разлики се зголемени за 9 илјади денари во однос на 2021 година
 - Приходи од вредносно усогласување на хартиите од вредност (нереализирани добивки, сведување на објективна вредност) се намалени за 1.835 илјади денари во однос на 2021 година
 - Приходи од реализирани добивки од продажба на финансиски имот се зголемени за 703 илјади денари во однос на 2021 година
 - Останати приходи од вложувања: зголемени за 497 илјади денари.

- **Останати приходи, приходи од провизии од реосигурување и останати технички приходи: зголемување од 1.483 илјади денари во однос на 2021 година**

Зголемување на приходот е пред се, како резултат на:

- Приходите по основ на провизии од реосигурување се зглемени за 1.481 илјади денари.
- Останатите приходи се зглемени за 2 илјади денари.

- **Расходи од работењето**

Бруто исплатени штети во 2022 година изнесуваат 176.918 илјади денари и бележат раст од 6,96% во однос на истиот период на 2021 година. Нето трошоците за штети исплатени кон клиентите изнесуваат 164.614 илјади денари (2021: 147.033 илјади денари) што претставува пораст од 11,96% во однос на 2021 година. Порастот на исплатени штети најмногу се должи на зголемиот број на истечи по полиси (доживување) и изнесува 65,29%. Во исто време се забележува пад на исплатените штети заради смрт и тешка болест, кој изнесува 34,64%, додека кај откупите нема значителна промена во однос на минатата година. Кај штетите поради инвалидност од незгода има зголемување во однос на минатата година за 4,85%.

Заклучно со 31.12.2022 година Друштвото бележи расходи по основ надоместоци за штета од осигурување на живот, осигурување на живот кога инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот и осигурување од последици на несреќен случај.

Исплатени штети	Износ
- Осигурување на живот	167.693.013,00
- Дополнително осигурување за траен инвалидитет како последици на несреќен случај	8.302.214,00
- Осигурување на живот кога инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот	922.315,00
Вкупно исплатени штети	176.917.542,00

Изразено преку број на исплатени штети во текот на 2022 година забележано е изразито големо зголемување на штетите поради доживување (истек) во однос на 2021 година, чиј пораст изнесува 57,27%. Бројот на штетите поради смрт бележи пад од 39,72% во однос на 2021 година. Истовремено бројот на штети заради инвалидност од незгода има пораст од 7,02%.

Друштвото, во согласност со својата политика за управување со ризиците, а со цел намалување на изложеноста на ризици, надминување на проблемите со флукуации на штети и избегнување на потенцијални загуби од големи штети, врши реосигурување на ризиците од договорите за осигурување. Соодветно на тоа, една од мерките за ублажување на ризикот од зголемена смртност која Друштвото тековно ја применува, е реосигурување на ризиците од смрт кај сите полиси кои го покриваат тој ризик.

Аналогно на зголемување на продажба, Друштвото забележа и раст во трошоците за стекнување на осигурување во износ од 6.755 илјади денари. Провизијата за продадени полиси кон осигурително брокерските друштва, друштаката за застапување, промотери и застапниците во осигурувањето изнесува 54.760 илјади денари (2021: 51.713 илјади денари), или зголемување од 5,89%. Останатите трошоци за стекнување се зголемени за износ од 3.969 илјади денари во однос на 2021 година. Зголемувањето пред се се должи на интензивно инвестирање во подобрување на сите сегменти во делот на продажбата.

Административните трошоци во 2022 година изнесуваат 42.189 илјади денари и се на исто ниво во однос на претходната година (2021: 41.497 илјади денари)

АНАЛИЗА НА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА

Вкупната актива на Друштвото на 31.12.2022 година изнесува 3.868.596 илјади денари и забележува пораст од 7,96% во однос на претходната година (2021: 3.583.303 илјади денари) (Прилог 1).

• Вложувања

Вкупните вложувања на Друштвото на 31.12.2022 година изнесуваат 3.630.360 илјади денари што е за 8,14% над нивото од 2021 година кога изнесуваа 3.357.061 илјади денари. Од тоа, 3.004.910 илјади денари (2021: 2.634.543 илјади денари) претставуваат средства вложени должнички хартии од вредност со рок на достасување над 5 години. Депозитите се во износ од 543.000 илјади денари (2021: 525.994 илјади денари) и се бележи мал пораст во однос на 2021 година.

На 31.12.2022 година, Друштвото има финансиски вложувања расположливи за продажба во износ од МКД 3.004.910 илјади во државни обврзници кои имаат преостанати рокови на доспевање од 2 до 28 години (2021: од 3 до 29 години) и ефективна каматна стапка/принос од 1,625% до 7,135% (2021: 2,2% до 5%). Износот од МКД 31.447 илјади (2021: 30.157 илјади) се однесува на удели во инвестициски фонд. Износот од МКД 45.461 илјади (2021: 161.551 илјади) се однесува на удели во отворениот инвестициски фонд, ВФП Кеш Депозит, кои се чуваат за тргување.

На 31 декември 2022 година, Друштвото има депозити во домашни банки кои имаат преостанати рокови на доспевање од 3 до 30 месеци (2020: од 3 до 36 месеци) и ефективни каматни стапки од 0,8% до 3,0% (2021: 0,6% до 2,2%).

• Дел за реосигурување во бруто техничките резерви

Вкупните побараувања по основ на реосигурување во бруто техничките резерви на Друштвото на 31.12.2022 година изнесуваат 31.448 илјади денари (2021: 33.421 илјади денари). Намалениот дел за реосигурување во бруто техничките резерви се должи пред се најповеќе како резултат на делот за реосигурување во бруто резервите за математичка резерва и резервите за штети.

Друштвото реосигурува дел од ризиците за осигурување за да ја контролира својата изложеност кон загуби и за да ги заштити изворите на капитал.

Договори за реосигурување

Во 2022 година активни се следните договори за реосигурување:

Реосигурител	Вид на реосигурување
	1) Договор по ризик со кој се опфатени сите животни осигурувања (индивидуални и колективни), осигурување на живот поврзано со инвестициски фондови и дополнителни осигурувања поврзани со

Grazer Wechelseitige Versicherung AG / Република Австрија	нив, освен инвалидитет како последица на незгода; Quota Share договор;). 2) Договор по ризик со кој е покриено дополнително осигурување на инвалидитет како последица од незгода; Quota Share договор. 3) Договор по настан со кој е покриено дополнително осигурување кон осигурувањето на живот (смрт или инвалидитет како последица на незгода, болнички дневници и други бенефиции при хоспитализација, работна неспособност). Excess of loss договор 4) Договор по настан со кој е покриено целокупно работење во врска со осигурување на живот и дополнително здравствено осигурување со исклучок на дополнително осигурување за смрт, инвалидност и работна неспособност како последица од незгода – кумулативно; X/L договор
Groupama Life Experss (претходен назив SOGE Life) /Бугарија	1) Договор по ризик со кој е покриено групно животно осигурување со дополнително осигурување на индивидуални корисници на банкарски производи во случај на смрт од било која причина, смрт поради несреќен случај, трајна и целосна загуба на самостојност и целосна и трајна инвалидност, Quota Share договор и дополнителен Surplus.
Münchner Rueckversicherungs- Gesellschaft / СР Германија	1) Договор по ризик со кој се опфатени сите животни осигурувања и осигурување на живот поврзано со инвестициони фондови вклучувајќи ги и дополнителните осигурувања, освен инвалидитет како последица на незгода; Surplus договор

• **Побарувања од непосредни работи на осигурување**

Друштвото е изложено на кредитен ризик во случај кога осигурениците нема да ги исполнат своите финансиски обврски што произлегуваат од договорите за осигурување. Изложеноста на Друштвото изнесува максимално до износот на сметководствената вредност на побарувањата по основ на премија и останатите побарувања. Побарувањата по основ на премии се од голем број на клиенти и се на нормална комерцијална основа, така што концентрацијата на кредитен ризик е минимална. Друштвото редовно ги следи побарувањата по основ на премии, со што изложеноста кон лоши побарувања е контролирана.

	2022	2021
Побарувања по основ на премии		
Побарувања по основ премии за осигурување	32.375	26.445
Исправка на вредност на побарувања	(5.038)	(3.854)
	27.337	22.591

Заклучно со 31 декември 2022 година, Друштвото склучило 1.308 (2021: 1.009) нови полиси или вкупно активни договори со состојба на 31 декември 2022 година од 17.940 осигурителни полиси (2021: 17.633 активни полиси) за животна осигурување.

Движењето на исправката на вредноста во текот на годината е како што следи:

	2022	2021
На 1 јануари:	(3.854)	(290)
дополнителна исправка на вредност	(2.495)	(10.331)
ослободување на исправка на вредност	1.311	6.767
На 31 декември	(5.038)	(3.854)

Структурата на доспеаноста на побарувања по основ на осигурување е презентирана подолу:

	Бруто вредност	Исправка на вредноста	Сегашна вредност	% на исправка
0-30 дена	1.875	-	1.875	-
31-60 дена	22.199	2.220	19.979	10%
61-120 дена	7.260	2.251	5.009	31%
121-270 дена	906	462	444	51%
271-365 дена	102	72	30	71%
Над 365 дена	33	33	-	100%
31 декември 2022	32.375	5.038	27.337	15,56%

	Бруто вредност	Исправка на вредноста	Сегашна вредност	% на исправка
0-30 дена	2.213	-	2.213	-
31-60 дена	17.761	1.776	15.985	10%
61-120 дена	6.186	1.918	4.268	31%
121-270 дена	224	114	110	51%
271-365 дена	51	36	15	71%
Над 365 дена	10	10	-	100%
31 декември 2021	26.445	3.854	22.591	14,57%

- **Бруто технички резерви**

Математичка резерва

Друштвото издвојува математичка резерва во износ кој е проценет на начин кој ќе обезбеди покривање на сите обврски од договорите за осигурување каде осигурениот настан зависи од ризиците кои се релевантни за конструкција на таблиците за веројатност. Математичката резерва е пресметана по нето проспективна метода како разлика од сегашната вредност на идните обврски кои произлегуваат од договорите за осигурување и сегашна вредност на идните

премии, поединечно за секој договор. Доколку методот за процена на математичката резерва наложува и издвојување на преносна премија, истата се додава на износот на пресметаната математичка резерва.

Кај основните осигурувања на живот согласно регулативата на Агенцијата за супервизија на осигурување е дозволено намалување на математичката резерва за вистинските неамортизирани трошоци за стекнување (цилмеризација), при што стапката на цилмеризација не може да биде поголема од 3,5% од договорената сума на осигурување. Стапката на цилмеризација која се користи при пресметка на математичката резерва изнесува 3,5% (2021: 3,5%).

Во пресметките на математичката резерва се користат следниве годишни технички каманти стапки, согласно гарантираните каматни стапки по договорите:

- 3,00% за договорите склучени до 31.12.2015 г.
- 2,25% за договорите склучени меѓу 1.1.2016 г. и 1.5.2020 г.
- 2,00% за договорите склучени меѓу 1.5.2020 г. и 1.5.2021 г.
- 1,50% за договорите склучени од 1.5.2021 г.

По исклучок, за договорите од ГДД1 и РДД31 тарифите, примената на техничка каматна стапка со висина од 2,25% се применуваше од 1.11.2015 г. до 1.5.2020 г.

Математичката резерва на пресекот на периодот е пресметана со линеарна интерполација на математичката резерва пресметана на почетокот и на крајот од осигурителната година во која припаѓа денот на пресметката, за секој договор за осигурување.

За ФЛД1 тарифата, осигурување на живот поврзано со инвестициски фондови во случај на смрт и доживување не се пресметува математичка резерва. Постои само посебна резерва која е еднаква на вредноста на инвестициската сметка која е директно поврзана со уделите во инвестицискиот фонд. Формулата прикажува приближна вредност на денот на проценка, која е еднаква на производот на бројот на удели на инвестицискиот фонд кои ги поседува осигуреникот на својата инвестициска сметка и вредноста на уделите на фондот.

Како резултат на актуелните промени на пазарот и очекуваните трендови за остварување на приноси од вложувањата, вкупната каматна стапка за определување на добивката се намалува на 3% за 2022 и 2,75% а 2023 година. Едновременно од мај 2021 година се намали и техничката камата на договорите за животно осигурување на 1,5% (претходно 2%). Со тоа просечната пондерирана висина на техничката каматна стапка за пресметка на математичката резерва согласно гарантираните каматни стапки по договорите изнесува 2,79%.

Резерва за преносна премија

Друштвото проценува и издвојува бруто резерви за преносни премии одделно за секој договор за осигурување во однос на кој Друштвото носи ризик. Друштвото издвојува резерви за преносни премии за секој договор за осигурување поединечно, во висина на оној дел од бруто полисираната премија што се пренесува во идниот пресметковен период во сооднос меѓу истечениот осигурителен период и преостанатиот период од истекот на договорите за осигурување. За договорите за осигурување на живот за кои се издвојува математичка резерва, преносните премии се додаваат на износот на пресметаната математичка резерва. Поединечната пресметка на резервите за преносни премии за секој договор за осигурување, имајќи предвид дека ризикот е рамномерно распределен за целото времетраење на истиот, се врши по методот „pro rata temporis“.

Дополнителна резерва за неистечени ризици

Друштвото проценува и издвојува дополнителна резерва за неистечени ризици земајќи предвид дека резервата за неистечени ризици (после намалување на одложените трошоци за стекнување), на датумот на процена и на ниво на хомогено портфолио, како минимум треба да одговара на номиналната вредност на паричните текови кои се однесуваат на развојот на идните: премии, надоместоци, штети, трошоци, даноци и другите парични текови кои се однесуваат на осигурително-техничкото работење на друштвото на осигурување, вклучително и маргина за неповолни отстапувања, кои ќе се појават после датумот на процена.

Друштвото ја пресметува дополнителната резерва за неистечени ризици, преку проценка на вкупните очекувани идни штети (вклучувајќи ги и директните трошоци за обработка на штети) и вкупниот износ на трошоци кои се пресметани во цената на осигурување, но не се настанати до пресметковниот датум, и потоа истите ги намалува за претходно проценетите резерви за преносни премии.

Резерви за бонуси и попусти

Резервите за бонуси се издвојуваат врз основа на правото на удел (учество) во добивката, кое е предвидено согласно тарифите и договорите за осигурување, по поединечен договор за осигурување, при што висината на добивката се пресметува врз основа на приносот од вложувањата на средствата од математичката резерва и е во корелација со разликата помеѓу вкупната каматна стапка за определување на добивка (утврдена со соодветна одлука) и техничката каматна стапка. Резервите за бонуси и попусти се додаваат на износот на пресметаната математичка резерва.

Резерви за штети

Резерви за штети се издвојуваат во висина на проценетите обврски кои Друштвото е должно да ги надомести, врз основа на договорите за осигурување каде што осигурениот настан се појавил до крајот на пресметковниот период, без оглед дали настанот е пријавен, вклучувајќи ги сите трошоци кои произлегуваат од ненавремено извршување на обврските на Друштвото по комплетираните оштетени побарувања.

Друштвото прави процена за резервите за штети за сите штетни настани кои потекнуваат од договорите од сопственото портфолио. Овие резерви, покрај проценетите обврски за настанати и пријавени штети, ги вклучуваат и проценетите обврски за настанати но непријавени штети, како и резерви за директни и индиректни трошоци за обработка и решавање на штети.

Резерви за настанати и пријавени штети

Друштвото врши проценка на очекуваниот износ за надоместок за секоја штета поединечно врз основа на расположливата документација. Доколку нема соодветна документација, се користи мислење на соодветен експерт (лекар, актуар, адвокат и слично).

При тоа Друштвото го зема во предвид следново:

- Медицински извештаи за повреди или болести;
- Судски одлуки било да се конечни или не;
- Штети за кои се водат судски постапки според очекуваниот исход;
- Затезна камата од судски спорови и
- Останати трошоци кои произлегуваат од обработка и исплата на штети.

Резерви за настанати но непријавени штети

Резервите за настанати но непријавени штети се издвојуваат за дополнителното осигурување за инвалидност од несреќен случај. IBNR се пресметува со користење на повеќе признати

актуарски методи. Основен метод за пресметка на резервите за настанати но непријавени штети е методот на триангулација на штети односно Chain Ladder метод, врз основа на статистичките податоци за настанати штети во последните пет односно седум години. При користење на овој метод се земаат во предвид и потенцијалните можности за отстапување во развојните фактори, поради што се прави и соодветна корекција. Дополнително, заради проверка на можните отстапувања, се прави и проценка на IBNR резервите и со користење на дополнителни актуарски метода: метод на триангулација на штети врз основа на статистичките податоци за исплатени штети, B-F метод со кој се зема предвид и потенцијалната идна изложеност на ризик од штети и метод на просечен износ на штети. Врз основа на разумна проценка и квалитативно расудување на актуарот, заради поголема претпазливост се користи и „tail factor“.

Пресметка на резерви за настанати но непријавени штети се прави и за дополнителното осигурување од смрт поради незгода. Имајќи предвид дека нема доволно искуство со овие штети бидејќи настануваат во многу мал број и се пријавуваат релативно брзо, во пресметките се користени пашални методи за проценка преку просечен износ на резервирани и исплатени штети и преку очекуван коефициент на штети.

Исто така заради претпазливост направена е пресметка на резерви за настанати но непријавени штети и за колективно осигурување од смрт од болест. Имајќи предвид дека засега нема големо искуство со штети бидејќи настануваат во мал број и се пријавуваат релативно брзо користени се пашални методи преку просечен износ на резервирани и исплатени штети и преку очекуван коефициент на штети.

Истотака по препорака на реосигурителот направена е резервација за настанати но непријавени штети за кредитно животно осигурување. Се изготвуваат неколку пресметки со користење на метод на триангулација на штети, со настанати штети и со ликвидирани штети, пресметки со просечни штети и со B_F методи со претпазливо проценет фактор на штети врз основа на искуството со штети. Методот за ова осигурување се врши по препорака на реосигурителот кој превзема и 75% од ризикот, односно со прудентен очекуван коефициент на штети согласно искуствата на реосигурителот.

Резервите за повторно отворени штети

Друштвото ги регистрира како развој на постојните штети. Резервите за повторно отворени штети, односно резервите за штети кои ќе бидат повторно отворени се третираат како дел од резервите за настанати и пријавени штети, односно од резервите за настанати, но непријавени штети.

Резерви за трошоци за обработка на штети

Резервите за директни трошоци за обработка на штети се составен дел од резервите за настанати и пријавени штети, односно резерва за настанати, но непријавени штети. Друштвото ги пресметува резервите за индиректни трошоци за обработка на штети во висина на очекуваниот износ на трошоци кој друштвото треба да го надомести на трети лица за целите на целосно решавање и исплата на штетите настанати до датумот на процена, доколку друштвото за осигурување прекине со работа. Износот на резервите за индиректни трошоци за обработка на штети се проценува врз основа на фактичките индиректни трошоци кои се поврзани со обработката на штети. При тоа, земени се во предвид следните варијабли: просечен број на отворени, ликвидирани и резервирани штети, просечни административни трошоци за обработка на штетите кои вклучуваат плата на вработените одговорни за обработка на штети, трошоци за наем на деловен простор и останати административни трошоци, итн.

Анализи на резервите по договори за осигурување

	Осигурување од живот	Дополнително осигурување	Осиг. каде инв. ризик го презема осиг.	Вкупно
Математичка резерва	3.047.320	754	-	3.048.074
Посебна резерва за unit-linked	-	-	24.197	24.197
Преносна премија	141	16.340	-	16.481
Пренос за делот на реосигурителот	(5.773)	(5.127)	-	(10.900)
Резерви за штети	42.068	20.873	-	62.941
Резерви за штети – дел за реосигурителот	(14.029)	(6.519)	-	(20.548)
31 декември 2022	3.069.727	26.321	24.197	3.120.245

	Осигуру- вање од живот	Дополнително осигурување	Осиг. каде инв. ризик го превзема осиг.	Вкупно
Математичка резерва	2.836.586	677	-	2.837.263
Посебна резерва за unit-linked	-	-	12.355	12.355
Преносна премија	67	16.809	-	16.876
Пренос за делот на реосигурителот	(5.884)	(4.995)	-	(10.879)
Резерви за штети	41.545	22.268	-	63.813
Резерви за штети – дел за реосигурителот	(16.404)	(6.138)	-	(22.542)
31 декември 2021	2.855.910	28.621	12.355	2.896.886

8. ОПИС И УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ

Усогласеност на средствата и обврските

Законот за супервизија на осигурувањето пропишува одредени лимити во однос на политиката за усогласување на средствата и обврските на Друштвото.

Друштвото активно управува со својата финансиска позиција користејќи пристап со кој се балансира квалитетот, дисперзијата, ликвидноста и повратот на вложувањата, земајќи ги во предвид лимитите одредени во Законот за супервизија на осигурувањето. Главна цел е да се усогласат паричните текови на средствата и обврските. На 31 декември 2022 година вложувањата кои служат како средства што ги покриваат математичките резерви по договорите за осигурување изнесуваат МКД 3.075.821 илјади (2021: МКД 2.873.497 илјади). Овие средства се состојат од парични средства, депозити во банки, удели во инвестициони фондови, вложување во ЕТФ, позајмици дадени на имателите на полиси и хартии од вредност издадени од Република Северна Македонија. На 31 декември 2022 година вложувањата кои служат како средства што ги покриваат техничките резерви по договорите за осигурување изнесуваат МКД 79.998 илјади (2021: МКД 80.129 илјади). Овие средства се состојат од депозити во банки и хартии од вредност издадени од Република Северна Македонија.

Согласно барањата на Законот за супервизија на осигурувањето, паричните средства во благајна и средства на банкарските сметки не смеат да надминат 3% од вкупните средства кои ги покриваат математичките и техничките резерви по договорите за осигурување; краткорочните и долгорочните депозити во банки кои имаат дозвола од НБРСМ не смеат да надминат 60% од вкупните средства кои ги покриваат математичките и техничките резерви по договорите за осигурување; обврзниците или другите должнички хартии од вредност за кои гарантира Република Северна Македонија не смеат да надминат 80% од вкупните средства кои ги покриваат математичките и техничките резерви по договорите за осигурување; уделите во инвестициските фондови кои се регистрирани во Република Северна Македонија не смеат да надминат 20% од вкупните средства кои ги покриваат математичките и техничките резерви по договорите за осигурување, како и вложувањата со кои се тргува на регулиран пазар на хартии од вредност во земја членка на ЕУ или членка на ОЕЦД не смеат да надминат повеќе од 20% од вкупните средства кои ги покриваат математичките и техничките резерви. На 31 декември 2022 година паричните средства во благајна и средства на банкарските сметки изнесуваат 1,4% (2021: 2,4%), депозити во банки изнесуваат 17,0% (2021: 17,6%), уделите во отворените инвестициони фондови изнесуваат 1,5% (2021: нема), учеството на ЕТФ-от е 0,6% (2021: нема), позајмиците дадени на имателите на полиси изнесуваат 0,2% (2021: нема) додека државните обврзници изнесуваат 79,3% (2021: 79,9%) од вкупните средства кои ги покриваат математичките резерви по договорите за осигурување.

На 31 декември 2022 година депозитите во банки изнесуваат 25,0% (2021: 25,0%), дозволен лимит е 60%, а додека државните обврзници изнесуваат 75,0% (2021: 75,0%), дозволен лимит е 80% од вкупните средства кои ги покриваат техничките резерви по договорите за осигурување.

Географска и секторска концентracија

Ризиците на кои е изложено Друштвото се лоцирани во Република Северна Македонија.

Раководството верува дека Друштвото не е изложено на значителна концентracија кон ниедна група на осигуреници од социјален, професионален, старосен или друг аспект.

Концентрација од многу сериозни, ретки настани

Според нивната природа и настанување овие настани ретко се случуваат. Тие претставуваат сериозен ризик за Друштвото бидејќи случувањето на ваков настан, би имал значително влијание врз паричните одливи на Друштвото.

Друштвото управува со овие ризици на следните начини:

Првенствено ризикот се управува преку склучување на соодветни договори за осигурување. Како второ, овој ризик се управува и преку склучување на договори за реосигурување.

Финансиски ризик

Друштвото е изложено на финансиски ризик преку финансиските средства, финансиските обврски, средствата од реосигурување и обврските за реосигурување. Поконкретно, главен финансиски ризик е дека приливите по основ на финансиски средства нема да бидат доволни за да се подмират обврските кои произлегуваат од договорите за осигурување. Финансискиот ризик ги опфаќа ризикот од каматни стапки, валутниот ризик, ликвидносниот ризик и кредитниот ризик.

Цел на Друштвото е да ги усогласи обврските по основ на договорите за осигурување со средства со ист или сличен ризик. Ова му обезбедува на Друштвото сите достасани обврски редовно да ги исплаќа.

Каматен ризик

Изложеноста на Друштвото на каматен ризик првенствено произлегува од портфолиото на вложувања (орочени депозити и должнички хартии од вредност).

Според раководството на Друштвото, должничките финансиски средства не се изложени на каматен ризик, со оглед на фактот дека најголем дел од нив се со фиксна камата.

Кредитен ризик

Кредитниот ризик претставува сметководствена загуба што би била признаена доколку договорната странка не ги исполни договорените обврски. За да ја контролира изложеноста кон кредитниот ризик, Друштвото редовно врши кредитна проценка на финансиската состојба на овие странки.

Побарувања по основ на осигурување

Друштвото е изложено на кредитен ризик во случај кога осигурениците нема да ги исполнат своите финансиски обврски што произлегуваат од договорите за осигурување. Изложеноста на Друштвото изнесува максимално до износот на сметководствената вредност на побарувањата по основ на премија и останатите побарувања. Побарувањата по основ на премии се од голем број на клиенти и се на нормална комерцијална основа, така што концентрацијата на кредитен ризик е минимална. Друштвото редовно ги следи побарувањата по основ на премии, со што изложеноста кон лоши побарувања е контролирана.

Средства од реосигурување

Друштвото е изложено на кредитен ризик и преку средствата од реосигурување. Друштвото склучува договори за реосигурување со првокласни реосигурители и концентрацијата на ризик се избегнува преку следењето на политиката на Друштвото преку поставените лимити кои се ревидираат секоја година. Раководството на Друштвото редовно прави оценка на

кредитоспособноста на реосигурителите за да може да ја ажурира стратегијата за реосигурување.

Финансиски инструменти

Друштвото е изложено на кредитен ризик кај финансиските инструменти во однос на можната ненаплатливост од другите странки. Сепак земајќи во предвид дека Друштвото најмногу вложува во државни обврзници и орочени депозити во домашни банки, не се очекува овие вложувања да не се повратат.

Паричните средства и паричните еквиваленти, останатите побарувања, средствата за реосигурување, орочените депозити, и должничките хартии од вредност не се обезвреднети. Средствата од реосигурување се побарувања од реосигурители со кредитен рејтинг од А+ според Стандард и Пурс Кредитен рејтинг агенцијата.

Валутен ризик

Друштвото е изложено на валутен ризик преку трансакциите во странска валута и преку средствата и обврските во странска валута.

За да го избегне ризикот од негативното влијание на промената на девизните курсеви, Друштвото има средства и обврски во евра. Денарот е врзан за еврото и монетарната проекција е дека девизниот курс на денарот во однос на еврото ќе биде стабилен.

Ризик на ликвидност

Ризикот на ликвидност претставува ризик дека едно лице ќе се соочи со тешкотии при обезбедувањето на средства за да ги подмири паричните обврски што произлегуваат од финансиските инструменти. Ризикот на ликвидност може да произлезе или од неможноста да се продадат средства во најкус можен рок по нивната објективна вредност; или неспособност на подмирување на обврските кои произлегуваат од договорите; или пак обврските за осигурување доспеале порано за исплата од очекувањето; или пак неспособност да генерира парични средства според предвидувањата.

Најголемото ризик од ликвидност со кој се соочува Друштвото се дневните барања за расположливите парични средства во однос на појавата на штети од договорите за осигурување.

Друштвото управува со ликвидноста преку политиката за ризик на ликвидност која определува што го сочинува ризикот на ликвидност за Друштвото; ги утврдува минималните фондови за да излезе во пресрет на итните барања; определува резервен план за финансирање на можните обврски; ги утврдува изворите на финансирање и настаните кои би го активирале планот; концентрацијата на извори на финансирање; известување за изложеноста на ризик од ликвидност и прегледување на политиката за ризик на ликвидност во однос на нејзината адекватност и во однос на околностите кои се менуваат.

Друштвото е должно да ја одржува својата ликвидност согласно Законот за супервизија на осигурувањето.

Друштвото исто така има готовина во банки и други високо ликвидни средства во секој момент, за да се заштити од непотребна концентрација на ризикот и за да биде во можност да ги преземе обврските за плаќање како и потенцијалните обврски за плаќање како што достасуваат.

Управување со ризикот од договори за осигурување

Управувањето со ризикот од договори за осигурување зависи од веројатноста за настанување на смрт, калкулирана во таблиците за смрт. Осигурените настани се случајни и нивниот број и висина ќе варира во зависност од степенот на воспоставените статистички техники. Поголемото портфолио на слични договори покажува помала варијабилност во настанувањето на ризикот.

Клучните ризици поврзани со овие договори се поврзани со осигурувањето, конкуренцијата, искуството со управување во делот на штети и евентуално можноста осигурениците да измислат или направат измама за одредана штета.

Управување со капиталот

Друштвото е должно во секое време да располага со соодветен капитал во однос на обемот на работа и класите во рамки на кои врши работи на осигурување, како и ризиците на кои е изложено при вршење на тие работи.

Капиталот на друштвото за осигурување во секое време треба да биде барем еднаков на потребното ниво на маргината на солвентност.

Цели на Друштвото во поглед на управувањето со капиталот се:

- Да соодветствува со барањата за капитал согласно законската регулативата;
- Да одржи стабилна и квалитетна капитална база која ќе го поддржи развојот на друштвото.

Согласно барањата на Законот за супервизија на осигурувањето, Одделните вложувања на капиталот можат да изнесуваат најмногу до: 60% за вложувања во недвижности; 15% за вложувања во аконтации и заеми што друштвото според Општите услови на осигурувањето ги одобрува со презентација на сопствените полиси за кои премијата е навремено уплатена, при што одделното вложување во вакви заеми не може да надмине 1% од капиталот. Друштвото може неограничено да ги вложува средствата на капиталот во државни хартии од вредност, банки и да одобрува заеми на правни лица со обезбедување на банкарска гаранција, притоа почитувајќи ги принципите на ликвидност, сигурност и рентабилност. Вкупните финансиски вложувања во една банка можат да изнесуваат најмногу до 25% од капиталот. Вкупните финансиски вложувања кај поединечен субјект кој не е банка, можат да изнесуваат најмногу до 10% од капиталот.

**ВК: Извештај за вложувања на средствата кои не ги покриваат
техничките/математичката резерва**

Опис на позицијата	Број на позиција	Износ	% од капитал и резерви (позиција 026)
1	2	3	4
А. ВКУПНИ ВЛОЖУВАЊА НА СРЕДСТВАТА КОИ НЕ ГИ ПОКРИВААТ ТЕХНИЧКИТЕ/МАТЕМАТИЧКАТА РЕЗЕРВА	001	563475789	97,7%
I. ЗЕМЛИШТЕ И ГРАДЕЖНИ ОБЈЕКТИ (кои служат за вршење на дејност и кои не служат за вршење на дејност)	002		0,0%
II. ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА ВО ДРУШТВА ВО ГРУПА - ПОДРУЖНИЦИ, ПРИДРУЖЕНИ ДРУШТВА И ЗАЕДНИЧКИ КОНТРОЛИРАНИ ЕНТИТЕТИ	003	0	0,0%
II.1. Акции, удели и останати сопственички инструменти во друштва во група - подружници	004		0,0%
II.2. Должнички хартии од вредност кои ги издале друштва во група - подружници и заеми на друштва во група - подружници	005		0,0%
II.3. Акции, удели и останати сопственички инструменти во придружени друштва	006		0,0%
II.4. Должнички хартии од вредност кои ги издале придружени друштва и заеми на придружени друштва	007		0,0%
II.5. Останати финансиски вложувања во друштва во група - подружници	008		0,0%
II.6. Останати финансиски вложувања во придружени друштва	009		0,0%
II.7. Вложувања во заеднички контролирани ентитети	010		0,0%
III. ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА	011	563475789	97,7%
III.1. Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување	012		0,0%
III.2. Финансиски вложувања расположливи за продажба	013	516860819	89,6%
1. Должнички хартии од вредност	014	504474049	87,5%
2. Акции, удели и останати сопственички инструменти	015		0,0%
3. Акции и удели во инвестициски фондови	016	12386770	2,1%
III.3. Финансиски вложувања за тргување	017	0	0,0%
1. Должнички хартии од вредност	018		0,0%
2. Акции, удели и останати сопственички инструменти	019		0,0%
3. Акции и удели во инвестициски фондови	020		0,0%
III.4. Депозити, заеми и останати пласмани	021	46614970	8,1%
1. Дадени депозити	022	0	0,0%
2. Заеми обезбедени со хипотека	023	0	0,0%
3. Останати заеми	024	0	0,0%
4. Останати пласмани	025	46614970	8,1%
III.5. Деривативни финансиски инструменти	026		0,0%
IV. ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕЗЕМА ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК (ДОГОВОРИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ)	027		0,0%
Б. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ (Извештај за финансиска состојба, АОП 085)	028	576.691.947	100,0%

На 31 декември 2022 година Друштвото има вложувања од капиталот во должнички хартии од вредност (87,50%), удели во инвестиционен фонди (2,1%), останати пласмани (8,1%). На 31 декември 2022 година Друштвото нема депозити во банки како вложувања од капиталот.

Друштвото го пресметува потребното ниво на маргината на солвентност согласно Законот за супервизија на осигурувањето.

Маргина на солвентност и користењето на сопствените средства редовно се следат од раководството на Друштвото, при што се користат техники кои се пропишани согласно законската регулатива. Потребното ниво на маргина на солвентност за осигурување на живот како и за класа 21 е прикажано подолу:

(Во илјади денари)

		2022	2021
Бруто математичка резерва	1	3.048.074	2.837.263
Нето математичка резерва	2	3.042.301	2.831.379
Коефициент 1 ($[3]=[2]/[1]$ или 0,85, доколку е помал)	3	0.998	0.998
Релевантен фактор	4	4%	4%
Прв резултат ($[5]=[1]*[3]*[4]$)	5	121.692	113.255
ризик од смрт до 3 години	6	1.545.467	48.524
Бруто ризичен ризик од смрт од 3 до 5 години	7	1.574	1.707
капитал (доколку не е ризик од смрт (освен [6] и [7])	8	7.279.586	8.621.865
негативен број) Вкупно ($[6]*0,1\% + [7]*0,15\% + [8]*0,3\%$)	9	23.387	25.917
Нето ризичен капитал (доколку не е негативен број)	10	8.820.853	8.666.212
Коефициент 2 ($[11]=[10]/([6]+[7]+[8])$ или 0,50, доколку е помал)	11	0.999	0.999
Втор резултат ($[12]=[9]*[11]$)	12	23.371	25.899
Капитализирани средства	13	-	-
Пресметана маргина на солвентност за осиг. живот	14	145.063	139.154

Потребното ниво на маргина на солвентност за класа 21 е прикажано подолу:

(Во илјади денари)

		2022	2021
Бруто резерва	1	24.197	12.355
Нето резерва	2	24.197	12.355
Коефициент 1 ($[3]=[2]/[1]$ или 0,85, доколку е помал)	3	1.000	1.000
Релевантен фактор	4	4%	4%
Прв резултат ($[5]=[1]*[3]*[4]$)	5	968	494
ризик од смрт до 3 години	6	-	-
Бруто ризичен ризик од смрт од 3 до 5 години	7	-	-
капитал (доколку не е ризик од смрт (освен [6] и [7])	8	876.953	456.490
негативен број) Вкупно ($[6]*0,1\% + [7]*0,15\% + [8]*0,3\%$)	9	2.631	1.369
Нето ризичен капитал (доколку не е негативен број)	10	876.953	456.490
Коефициент 2 ($[11]=[10]/([6]+[7]+[8])$ или 0,50, доколку е помал)	11	1.000	1.000
Втор резултат ($[12]=[9]*[11]$)	12	2.631	1.369
Капитализирани средства	13	-	-
Пресметана маргина на солвентност за осигурување каде инвестицискиот ризик е на товар на осигуреникот	14	3.599	1.863

Потребното ниво на маргина на солвентност за дополнително осигурување кон осигурувањето на живот е прикажано подолу:

(Во илјади денари)

		2022	2021
Бруто полисирана премија	1	49.474	54.622
Бруто полисирана премија < 10 милиони евра x 0.18	2	8.905	9.832
Бруто полисирана премија > 10 милиони евра x 0.16	3	-	-
Вкупен износ од Бруто полисираната премија ($[4]=[2] + [3]$)	4	8.905	9.832
Бруто исплатени штети	5	8.302	9.016
Нето исплатени штети	6	5.812	5.880
Коефициент ($[7]=[6]/[5]$ или 0.50 доколку е помал)	7	0,700	0,652
Пресметана маргина на солвентност за допол. осиг. ($[8]=[4]*[7]$)	8	6.234	6.412
Конечна пресметка на потребното ниво на маргината на солвентност		154.896	147.430

9. ИНФОРМАТИЧКА ТЕХНОЛОГИЈА

Основна функција на Службата за информатичко комуникациски технологии во Граве осигурување АД Скопје е сервис и поддршка на бизнисот во ефикасно и успешно реализирање на поставените планови и стратегии на друштвото, во рамки на генералната стратегија на Групација Граве и спроведување на корпоративските процеси и процедури. Службата за информатичко комуникациски технологии во Граве осигурување АД Скопје е поставена според потребите на деловните процеси во друштвото и има за цел навремено, точно и комплетно процесирање на информации и документи релевантни во работењето на друштвото.

Друштвото го следи трендот на технологијата и информатичката технологија па така во таа смисла опремени сме со висококвалитетна технологија која ги поддржува програмите за on-line пријава на штети, посебен програм за обработка на штетите, програм за следење на судските предмети како и посебни програми за финансии.

ГРАВЕ осигурување АД Скопје има правилници како интерни акти и воспоставено односно преземени се соодветно техничко организациони мерки за заштита на лични податоци и нивната обработка и тоа Серверите се поврзани во енергетска мрежа преку уред за непрекинато напојување, лозинките се менуваат на 90 дена и должината на лозинките е минимум 10 карактеристики, по 3 неуспешни обиди за поврзување системот се блокира, по изминување на 15 минути неактивност постои автоматско одјавување односно се заклучува десктопот. Се користи хардверска и софтверска заштита мрежна бариера помеѓу локална и надворешна мрежа, инсталирани се програми за антивирус, антиспајвер и антиспам заштита, интернет конекцијата е заштитена со мрежна бариера. Само администраторот на базата на податоци има директен пристап до базата во која се наоѓаат податоците, постојат лозинки за итни ситуации постои бекап документирана стратегија и многу други преземени технички мерки.

Службата за информатички технологии делува во правец на:

- Целосна достапност на ИТ сервисите;
- Техничка и апликативна поддршка на корисниците на информациските системи;
- Унапредување и имплементација на апликативен софтвер;
- Анализа и моделирање на деловни процеси по поединечни подрачја на работењето,
- Одржување на инфраструктура (сервери, виртуализација, складирање на податоци, логичко умрежување, управување со ресурси), системски сервиси (AD/DNS/File/Print), безбедност (пристап на корисници, AV, backup, disaster recovery), фиксна и мобилна телефонија;
- Примена на ИТ политика за безбедност според Правилникот за минимални стандарди на АСО и според безбедносните стандарди на Групација Граве

10. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИ СУБЈЕКТИ

Друштвото ги извршило следните трансакции со поврзани страни за годините што завршуваат на 31 декември 2022 и 2021 година:

Извештај за сеопфатна добивка (биланс на успех)

Grazer Wechselseitige Versicherung AG / Австрија – матична компанија

	2022	2021
Бруто полисирана премија дадена во реосигурување		
- Grazer Wechselseitige Versicherung AG / Австрија	(23.316)	(23.243)
Промена во бруто резерва за преносна премија на (дополнително) за реосигурување		
- Grazer Wechselseitige Versicherung AG / Австрија	159	(142)
Приходи по основ на провизии од реосигурување		
- Grazer Wechselseitige Versicherung AG / Австрија	9.216	8.424
Бруто исплата на штета – дел за реосигурување		
- Grazer Wechselseitige Versicherung AG / Австрија	6.609	8.747
Промени во резерви за настанати и непријавени штети-дел за реосигурување		
- Промени во резерва за настанати и непријавени штети – Реосигурување		
- Grazer Wechselseitige Versicherung AG / Австрија	918	(243)
Промени во бруто математичка резерва - дел во реосигурување		
- Grazer Wechselseitige Versicherung AG / Австрија	(93)	(203)
Останати административни трошоци		
- Трошоци за услуги (Grazer Wechselseitige Versicherung AG)	(4.209)	(4.642)

Извештај за финансиска состојба (биланс на состојба)

Реосигурување во бруто технички резерви

	2022	2021
Дел за реосигурување на преносна премија		
- Grazer Wechselseitige Versicherung AG / Австрија	4.795	4.636
Дел за реосигурување на математичка резерва		
- Grazer Wechselseitige Versicherung AG / Австрија	5.640	5.732

Дел за реосигурување за резерви за настанати пријавени штети

- Grazer Wechelseitige Versicherung AG / Австрија	9.863	8.946
---	-------	-------

Обврски по основ на премија за реосигурување

- Grazer Wechelseitige Versicherung AG / Австрија	234	5.018
---	-----	-------

Останати обврски

- Обврски за лиценца (Grazer Wechelseitige Versicherung AG) Австрија	1.223	666
--	-------	-----

Во текот на 2022 година, Друштвото исплати дивиденда на акционерот Grazer Wechelseitige Versicherung Aktiengesellschaft Австрија во износ од МКД 18.488.100 (2021: МКД 18.508.200), (Белешка 22).

Извештај за сеопфатна добивка (биланс на успех)**Граве недвижности ДООЕЛ Скопје / Македонија - подружница на матичната компанија**

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Трошок за закупнини		
- Граве Недвижности ДООЕЛ Скопје/ Македонија	5.367	5.517

Извештај за финансиска состојба (биланс на состојба)

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Краткорочни обврски		
- Граве Недвижности ДООЕЛ Скопје/ Македонија	271	-

Извештај за сеопфатна добивка (биланс на успех)**Граве Осигурување Неживот АД Скопје / Македонија - подружница на матичната компанија**

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Трошоци за премија за осигурување		
- Граве Осигурување Неживот АД Скопје/ Македонија	(60)	(58)

Трансакции со поврзани субјекти (продолжение)

Во текот на дванаесет месечниот период во 2022 година Друштвото има реализирано вложувања во државни обврзници во вкупен износ од МКД 375.403 илјади (2021: МКД 94.696 илјади) од кои МКД 55.500 илјади (2021: МКД 49.245 илјади) купувања реализирани преку секундарниот пазар на капитал т.е. купувања со посредство на банка од продавач BVG Beteiligung und Verwaltungsgesellschaft GmbH и МКД 88.776 илјади (2021: МКД 15.451 илјади) од продавач Граве Осигурување Неживот АД Скопје. BVG Beteiligung und Verwaltungsgesellschaft GmbH е дел од Групацијата на која припаѓа друштвото односно согласно сопственичката структура на Групацијата, BVG Beteiligung und Verwaltungsgesellschaft GmbH и Друштвото имаат заеднички сопственик, Grazer Wechelseitige Versicherung AG.

Акционерско друштво
за осигурување
Г Р А В Е
С К О П Ј Е

Г-дин Зоран Стојановски
Извршен директор

Прилози:

Прилог 1: Извештај за финансиска состојба (Биланс на состојба)

Прилог 2: Извештај за сеопфатна добивка (Биланс на успех)

осигурување на живот

Граве

01.01 - 31.12

2022

Прилог 1:Извештај за финасиска состојба
(Биланс на состојба)

Опис на позицијата	Број на позиција	Број на белешка	Износ	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
АКТИВА				
А. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (002+003)	001	16	0	0
1. Гудвил	002			
2. Останати нематеријални средства	003	16	0	0
Б. ВЛОЖУВАЊА (005+013+021+041)	004	18	3.630.360.178	3.357.060.843
I. ЗЕМЈИШТЕ, ГРАДЕЖНИ ОБЈЕКТИ И ОСТАНАТИ МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (006+009)	005		0	0
1. Земјиште и градежни објекти кои служат за вршење на дејноста (007+008)	006		0	0
1.1 Земјиште	007			
1.2 Градежни објекти	008			
2. Земјиште, градежни објекти и останати средства кои не служат за вршење на дејноста (010+011+012)	009		0	0
2.1 Земјиште	010			
2.2 Градежни објекти	011			
2.3 Останати материјални средства	012			
II. ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА ВО ДРУШТВА ВО ГРУПА - ПОДРУЖНИЦИ, ПРИДРУЖЕНИ ДРУШТВА И ЗАЕДНИЧКИ КОНТРОЛИРАНИ ЕНТИТЕТИ (014+015+016+017+018+019+020)	013		0	0
1. Акции, удели и останати сопственички инструменти од вредност во друштва во група - подружници	014			
2. Должнички хартии од вредност кои ги издале друштва во група - подружници и заеми на друштва во група - подружници	015			
3. Акции, удели и останати сопственички инструменти во придружени друштва	016			
4. Должнички хартии од вредност кои ги издале придружени друштва и заеми на придружени друштва	017			
5. Останати финансиски вложувања во друштва во група - подружници	018			
6. Останати финансиски вложувања во придружени друштва	019			
7. Вложувања во заеднички контролирани ентитети	020			
III. ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА (022+025+030+035+040)	021	18	3.630.360.178	3.357.060.843
1. Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување (023+024)	022		0	0
1.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	023			
1.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	024			
2. Финансиски вложувања расположливи за продажба (026+027+028+029)	025	18	3.036.357.569	2.664.700.233
2.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	026			

2.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	027	18	3.004.910.600	2.634.543.232
2.3 Акции, удели и останати сопственички инструменти	028			
2.4 Акции и удели во инвестициски фондови	029	18	31.446.969	30.157.001
3. Финансиски вложувања за тргување (031+032+033+034)	030		45.460.729	161.551.134
3.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	031			
3.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	032			
3.3 Акции, удели и останати сопственички инструменти	033			
3.4 Акции и удели во инвестициски фондови	034		45.460.729	161.551.134
4. Депозити, заеми и останати пласмани (036+037+038+039)	035		548.541.880	530.809.476
4.1 Дадени депозити	036	18	543.000.000	525.993.387
4.2 Заеми обезбедени со хипотека	037		0	0
4.3 останати заеми	038	18	5.541.880	4.816.089
4.4 Останати пласмани	039			
5. Деривативни финансиски инструменти	040			
IV. ДЕПОЗИТИ НА ДРУШТВА ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ КАЈ ЦЕДЕНТИ, ПО ОСНОВ НА ДОГОВОРИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	041			
V. ДЕЛ ЗА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ ВО БРУТО ТЕХНИЧКИТЕ РЕЗЕРВИ (043+044+045+046+047+048+049)	042	23	31.447.965	33.421.310
1. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервата за преносна премија	043	23	5.126.908	4.995.193
2. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто математичката резерва	044	23	5.772.955	5.884.534
3. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за штети	045	23	20.548.102	22.541.583
4. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за бонуси и попусти	046			
5. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто еквилизационата резерва	047			
6. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто останатите технички резерви	048			
7. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви за осигурување на живот каде ризикот од вложувањето е на товар на осигуреникот	049	23	0	0
Г. ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕВЗЕМА ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК (ДОГОВОРИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ)	050		24.197.512	12.354.694
Д. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ СРЕДСТВА (052+053)	051		0	1.944.760
1. Одложени даночни средства	052			
2. Тековни даночни средства	053		0	1.944.760
Ѓ. ПОБАРУВАЊА (055+059+063+067)	054		92.591.981	90.072.069
I. ПОБАРУВАЊА ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (056+057+058)	055	19	27.337.208	22.591.382
1. Побарувања од осигуреници	056	19	27.337.208	22.591.382
2. Побарувања од посредници	057			
3. Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	058			
II. ПОБАРУВАЊА ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ (060+061+062)	059		0	0
1. Побарувања по основ на премија за соосигурување и реосигурување	060			
2. Побарувања по основ на учество во надомест на штети од соосигурување и реосигурување	061			

3. Останати побарувања од работи на соосигурување и реосигурување	062			
III. ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА (064+065+066)	063	21	65.254.773	67.480.687
1. Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	064			
2. Побарувања по основ на финансиски вложувања	065	21	65.084.792	67.480.687
3. Останати побарувања	066	21	169.981	0
IV. ПОБАРУВАЊА ПО ОСНОВ НА ЗАПИШАН А НЕУПЛАТЕН КАПИТАЛ	067			
E. ОСТАНАТИ СРЕДСТВА (069+072+077)	068		89.456.138	88.151.670
I. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА КОИ СЛУЖАТ ЗА ВРШЕЊЕ НА ДЕЈНОСТА (ОСВЕН ЗЕМЈИШТЕ И ГРАДЕЖНИ ОБЈЕКТИ) (070+071)	069	17	521.402	1.274.766
1. Опрема	070		521.402	1.274.766
2. Останати материјални средства	071			
II. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ОСТАНАТИ ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ (073+074+075+076)	072	20	88.934.736	86.876.904
1. Парични средства во банка	073	20	46.100.793	16.261.990
2. Парични средства во благајна	074	20	5.654	2.644
3. Издвоени парични средства за покривање на математичката резерва	075	20	42.319.766	70.391.451
4. Останати парични средства и парични еквиваленти	076	20	508.523	220.819
III. ЗАЛИХИ И СИТЕН ИНВЕНТАР	077			
Ж. АКТИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА (079+080+081)	078		542.608	297.403
1. Претходно пресметани приходи по основ на камати и наемнини	079		0	0
2. Одложени трошоци на стекнување	080			
3. Останати пресметани приходи и одложени трошоци	081		542.608	297.403
З. НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТО РАБОТЕЊЕ	082			
S. ВКУПНА АКТИВА (A+B+V+Г+Д+Г'+E+Ж+З)	083		3.868.596.382	3.583.302.749
И. ВОН-БИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - АКТИВА	084			
ПАСИВА				
A. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ (086+090+091+095+101-102+103-104)	085		661.521.917	597.671.864
I. ЗАПИШАН КАПИТАЛ (087+088+089)	086		183.998.795	183.998.795
1. Запишан капитал од обични акции	087		183.998.795	183.998.795
2. Запишан капитал од приоритетни акции	088			
3. Запишан а неуплатен капитал	089			
II. ПРЕМИИ ЗА ЕМИТИРАНИ АКЦИИ	090			
III. РЕВАЛОРИЗАЦИОНА РЕЗЕРВА (092+093+094)	091		3.326.076	4.989.962
1. Материјални средства	092			
2. Финансиски вложувања	093		3.326.076	4.989.962
3. Останати ревалоризациони резерви	094			
IV. РЕЗЕРВИ (096+097+098-099+100)	095		196.072.985	171.245.097
1. Законски резерви	096		196.072.985	171.245.097
2. Статутарни резерви	097			
3. Резерви за сопствени акции	098			
4. Откупени сопствени акции	099			
5 Останати резерви	100			
V. НЕРАСПРЕДЕЛЕНА НЕТО ДОБИВКА	101		194.122.022	162.954.346
VI. ПРЕНЕСЕНА ЗАГУБА	102			
VII. ДОБИВКА ЗА ТЕКОВНИОТ ПРЕСМЕТКОВЕН ПЕРИОД	103		84.002.039	74.483.664

VIII. ЗАГУБА ЗА ТЕКОВНИОТ ПРЕСМЕТКОВЕН ПЕРИОД	104			
Б. СУБОРДИНИРАНИ ОБВРСКИ	105			
В. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ (107+108+109+110+111+112)	106	23	3.127.496.154	2.917.952.026
I. Бруто резерви за преносни премии	107	23	16.481.431	16.876.158
II. Бруто математичка резерва	108	23	3.048.073.721	2.837.262.534
III. Бруто резерви за штети	109	23	62.941.002	63.813.334
IV. Бруто резерви за бонуси и попусти	110			
V. Бруто еквилизациона резерва	111			
VI. Бруто останати технички резерви	112			
Г. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ ВО ОДНОС НА ДОГОВОРИ КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕВЗЕМА ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК	113		24.197.512	12.354.694
Д. ОСТАНАТИ РЕЗЕРВИ (115+116)	114		326.448	424.146
1. Резерви за вработени	115		326.448	424.146
2. Останати резерви	116			
Ѓ. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ ОБВРСКИ (118+119)	117		2.227.498	2.047.998
1. Одложени даночни обврски	118		827.931	993.324
2. Тековни даночни обврски	119		1.399.567	1.054.674
Е. ОБВРСКИ КОИ ПРОИЗЛЕГУВААТ ОД ДЕПОЗИТИ НА ДРУШТВА ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ КАЈ ЦЕДЕНТИ, ПО ОСНОВ НА ДОГОВОРИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	120	24	0	0
Ж. ОБВРСКИ (122+126+130)	121	25	49.303.850	50.370.454
I. ОБВРСКИ ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (123+124+125)	122		0	0
1. Обврски спрема осигуреници	123			
2. Обврски спрема застапници и посредници	124			
3. Останати обврски од непосредни работи на осигурување	125			
II. ОБВРСКИ ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ (127+128+129)	126	25	721.934	6.478.812
1. Обврски по основ на премија за соосигурување и реосигурување	127	25	721.934	6.478.812
2. Обврски по основ на учество во надомест на штети	128			
3. Останати обврски од работи на соосигурување и реосигурување	129			
III. ОСТАНАТИ ОБВРСКИ (131+132+133)	130		48.581.916	43.891.642
1. Останати обврски од непосредни работи на осигурување	131	25	44.670.067	41.068.535
2. Обврски по основ на финансиски вложувања	132		0	0
3. Останати обврски	133	25	3.911.849	2.823.107
З. ПАСИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАГРАНИЧУВАЊА	134	26	3.523.003	2.481.567
С. НЕТЕКОВНИ ОБВРСКИ ВО ВРСКА СО НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТИ РАБОТЕЊА	135			
И. ВКУПНА ПАСИВА А+Б+В+Г+Д+Ѓ+Е+Ж+З+С	136		3.868.596.382	3.583.302.749
Ј. ВОН-БИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - ПАСИВА	137		0	0

осигурување на живот

Граве

01.01 - 31.12

2022

Прилог 2: Извештај за сеопфатна добивка
(Биланс на успех)

Опис на позиција	Број на позиција	Број на белешка	Износ	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
А. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (201+210+223а+224+225)	200		605.052.683	604.504.899
I. ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА (НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА (202+203+204-205-206-207+208+209))	201	7	468.685.960	477.364.490
1. Бруто полисирана премија за осигурување	202	7	504.280.256	518.447.369
2. Бруто полисирана премија за соосигурување	203			
3. Бруто полисирана премија за реосигурување/ретроцесија	204			
4. Бруто полисирана премија предадена во соосигурување	205			
5. Бруто полисирана премија предадена во реосигурување/ ретроцесија	206	7	36.120.738	41.452.870
6. Промена во бруто резервата за преносна премија	207	7	-394.727	-542.727
7. Промена во бруто резервата за преносна премија - дел за соосигурување	208			
8. Промена во бруто резервата за преносна премија - дел за реосигурување	209	7	131.715	-172.736
II. ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА (211+212+216+217+218+219+223)	210	8	123.055.596	115.312.993
1. Приходи од подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	211			
2. Приходи од вложувања во земјиште и градежни објекти (213+214+215)	212		0	0
2.1 Приходи од наемнини	213			
2.2 Приходи од зголемување на вредноста на земјиште и градежни објекти	214			
2.3 Приходи од продажба на земјиште и градежни објекти	215			
3. Приходи од камати	216	8	121.188.015	112.818.828
4. Позитивни курсни разлики	217	8	185.105	175.549
5. Вредносно усогласување (нереализирани добивки, сведување на објективна вредност)	218		208.545	2.044.468
6. Реализирани добивки од продажба на финансиски имот - капитална добивка (220+221+222)	219		781.805	79.463
6.1 Финансиски вложувања расположливи за продажба	220		0	0
6.2 Финансиски вложувања за тргување (по објективна вредност)	221		781.805	79.463
6.3 Останати финансиски вложувања	222			
7. Останати приходи од вложувања	223		692.126	194.685

III. ПРИХОДИ ПО ОСНОВ НА ПРОВИЗИИ ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ	223a	9	12.383.393	10.901.801
IV. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ПРИХОДИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	224		532.234	544.607
V. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ	225		395.500	381.008
Б. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (227+235+245+248+251+261+271+274+275)	226		511.141.810	521.349.072
I. НАСТАНАТИ ШТЕТИ (НЕТО ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ) (228-229-230-231+232-233-234)	227	10	164.614.341	147.032.947
1. Бруто исплатени штети	228	10	176.917.542	165.401.112
2. Намалување за приходот од бруто реализирани регресни побарувања	229			
3. Бруто исплатени штети – дел за соосигурување	230			
4. Бруто исплатени штети – дел за реосигурување/ретроцесија	231	10	13.424.350	20.866.454
5. Промени во бруто резервите за штети	232	10	-872.332	2.640.742
6. Промени во бруто резервите за штети – дел за соосигурување	233			
7. Промени во бруто резервите за штети – дел за реосигурување	234	10	-1.993.481	142.453
II. ПРОМЕНИ ВО ОСТАНАТИТЕ ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (236+239+242)	235		210.922.766	254.970.786
1. Промени во математичката резерва, нето од реосигурување (237-238)	236	11	210.922.766	254.970.786
1.1 Промени во бруто математичката резерва	237	11	210.811.187	254.837.604
1.2 Промени во бруто математичката резерва - дел за соосигурување/реосигурување	238	11	-111.579	-133.182
2. Промени во еквализационата резерва, нето од реосигурување (240-241)	239		0	0
2.1. Промени во бруто еквализационата резерва	240			
2.2 Промени во бруто еквализационата резерва - дел за соосигурување/реосигурување	241			
3. Промени во останатите технички резерви, нето од реосигурување (243-244)	242		0	0
3.1 Промени во останатите бруто технички резерви	243		0	0
3.2 Промени во останатите бруто технички резерви – дел за соосигурување и реосигурување	244			
III. ПРОМЕНИ ВО БРУТО МАТЕМАТИЧКАТА РЕЗЕРВА ЗА ОСИГУРУВАЊЕ НА ЖИВОТ КАДЕ ИНВЕСТИЦИОНИОТ РИЗИК Е НА ТОВАР НА ОСИГУРЕНИКОТ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (246-247)	245		11.842.818	8.593.610
1. Промени во бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот	246	11	11.842.818	8.525.809
2. Промени во бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот – дел за соосигурување и реосигурување	247		0	-67.801
IV. ТРОШОЦИ ЗА БОНУСИ И ПОПУСТИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (249+250)	248		0	0

1. Трошоци за бонуси (кои зависат од резултатот)	249			
2. Трошоци за попусти (кои не зависат од резултатот)	250			
V. НЕТО ТРОШОЦИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО (252+256)	251		105.910.712	99.155.942
1. Трошоци за стекнување (253+253a+254+255)	252	12	63.721.806	57.658.631
1.1 Провизија	253	12	54.759.513	51.712.680
1.2 Бруто плати за вработените во внатрешната продажна мрежа	253a	12	3.143.042	4.095.597
1.3 Останати трошоци за стекнување	254	12	5.819.251	1.850.354
1.4 Промена во одложените трошоци за стекнување (+/-)	255			
2. Административни трошоци (257+258+259+260)	256	12	42.188.906	41.497.311
2.1 Амортизација на материјални средства кои служат за вршење на дејноста	257	12	964.963	1.823.903
2.2 Трошоци за вработените (258a+258б+258в+258г+258д)	258	12	19.446.025	19.615.799
2.2.1 Плати и надоместоци	258a		12.806.702	12.225.388
2.2.2 Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плата	258б		1.277.082	1.238.377
2.2.3 Придонеси од задолжително социјално осигурување	258в		5.193.905	4.942.221
2.2.4 Трошоци за дополнително пензиско осигурување за вработени	258г			
2.2.5 Останати трошоци за вработени	258д		168.336	1.209.813
2.3 Трошоци за услуги на физички лица кои не вршат дејност (договори за работа, авторски договори и други правни односи) заедно со сите давачки	259			
2.4 Останати административни трошоци (260a+260б+260в)	260		21.777.918	20.057.609
2.4.1 Трошоци за услуги	260a	12	19.167.481	18.190.729
2.4.2 Материјални трошоци	260б	12	831.118	658.038
2.4.3 Трошоци за резервирање и останати трошоци од работењето	260в	12	1.779.319	1.208.842
VI. ТРОШОЦИ ОД ВЛОЖУВАЊА (262+263+264+265+266+270)	261		10.275.707	3.396.411
1. Амортизација и вредносно усогласување на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста	262			
2. Трошоци за камати	263	13	0	0
3. Негативни курсни разлики	264	13	6.922.675	3.079.961
4. Вредносно усогласување (нереализирани загуби, сведување на објективна вредност)	265		2.834.318	
5. Реализирани загуби од продажба на финансиски имот - капитална загуба (267+268+269)	266		0	0
5.1 Финансиски вложувања расположливи за продажба	267			
5.2 Финансиски вложувања за тргување (по објективна вредност)	268			
5.3 Останати финансиски вложувања	269			
6. Останати трошоци од вложувања	270	13	518.714	316.450
VII. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ТРОШОЦИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ (272+273)	271	14	6.392.239	4.634.833

1. Трошоци за превентива	272			
2. Останати осигурително технички трошоци , намалени за реосигурување	273	14	6.392.239	4.634.833
VIII. ВРЕДНОСНО УСОГЛАСУВАЊЕ НА ПОБАРУВАЊАТА ПО ОСНОВ НА ПРЕМИЈА	274		1.183.227	3.564.543
IX. ОСТАНАТИ РАСХОДИ, ВКУЧУВАЈКИ И ВРЕДНОСНИ УСОГЛАСУВАЊА	275		0	0
X. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДДАНОЧУВАЊЕ (200-226)	276		93.910.873	83.155.827
XI. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДДАНОЧУВАЊЕ (226-200)	277		0	0
XII. ДАНОК НА ДОБИВКА ОДНОСНО ЗАГУБА	278	15	9.908.834	8.672.163
XIII. ОДЛОЖЕН ДАНОК	279			
XIV. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДДАНОЧУВАЊЕ (276-278-279)	280		84.002.039	74.483.664
XV. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДДАНОЧУВАЊЕ (277-278-279)	281		0	0